

- Doktorat h.c., nagrody i odznaczenia na Święcie UWr
- Biuro Współpracy Międzynarodowej

65. rocznica pierwszych wykładów

B yło to 15 listopada 1945 r. Na pierwszej polskiej uczelni we Wrocławiu – Uniwersytecie i Politechnice – rozpoczęli wykłady dla garstki słuchaczy prof. Ludwik Hirszfeld i prof. Kazimierz Idaszewski. Na pamiątkę tego wydarzenia obchodzimy co roku wrocławskie święto nauki.

Uroczystości listopadowe rozpoczyna tradycyjnie msza święta w kościele Najświętszego Serca Jezusowego przy pl. Grunwaldzkim, odprowadzana w intencji wrocławskiego środowiska akademickiego. W tym roku mszę celebrował ks. prof. Marian Gołębiowski, arcybiskup metropolita wrocławski. W homilii ks. prof. Waldemar Irek, rektor Papieskiego Wydziału Teologicznego, nawiązał do pierwszych wykładów wygłoszonych po polsku w powojennym Wrocławiu i heroizmu pionierów ze Lwowa i Wilna, którzy tu przybyli. – Wspominamy ich, bo jesteśmy ich dłużnikami. Ale także wspominamy obecnych uczonych i studentów, którzy są naszą nadzieją. Jesteśmy dumni z Wrocławia, który utrwała ślady wielu pokoleń naukowców w postaci tablic pamiątkowych, ale także z żywych pamiątek w postaci nadawanych corocznie doktoratów honoris causa. Polski poeta przestrzegał: „Nie burzcie przeszłości ołtarzy, choć wasze mogą być doskonałsze” – mówił ks. prof. Irek.

Życzenia uczelniom wrocławskim złożył ks. prof. Marian Gołębiowski: Wszystkim dostojnym reprezentantom nauki, na czele z Politechniką Wrocławską, która świętuje dwa jubileusze, życzę zdrowia, wszelkiej pomyślności, wielu sukcesów w pracy, błogosławieństwa Bożego, a przede wszystkim wielkiej satysfakcji i radości z uprawiania nauki i poszukiwania prawdy.

Pod pomnikiem profesorów lwowskich i tablicami profesorów krakowskich

Po mszy rektorzy wrocławskich, polskich i lwowskich uczelni, przedstawiciele wrocławskich władz państwowych i samorządowych oraz parlamentarzyści złożyli wiązanki kwiatów pod pomnikiem martyrologii profesorów lwowskich przy skwerze prof. Kazimierza Idaszewskiego. Złożyli kwiaty także podsekretarze stanu w MNiSW: prof. Witold Jurek i Lilla Jaroch. Pod pomnikiem prof. Tadeusz Więckowski, rektor PWr, przywołał pamięć prof. Kazimierza Idaszewskiego, dzięki któremu budowano fundamenty nauki wrocławskiej, choć powstawały one wcześniej we

Lwowie: Profesorowie lwowscy przynieśli do Wrocławia ducha przedwojennej Politechniki Lwowskiej. Nie wszystkim to się udało. Część z nich niestety na zawsze pozostała na Wzgórzach Wuleckich. Ale oni budowali ten klimat, atmosferę i akademickość. Dlatego dzisiaj czcimy pamięć tych, którzy pozostali tam, na Wzgórzach Wuleckich. Cześć ich pamięci!

Uroczystość zwińczył, przy dźwiękach pieśni patriotycznych, przemarsz Kompanii Honorowej pod dowództwem komendanta Garnizonu Wrocław mjr. Krzysztofa Puchały i Orkiestry Policijnej KWP pod dyr. kapelmistrza asp. szt. Marcina Świrskiego. Przy ul. Sądowej, pod tablicą upamiętniającą profesorów krakowskich przetrzymywanych w areszcie śledczym we Wrocławiu w drodze do obozu w Sachsenhausen w 1939 r., hołd uczonym oddali prorektorzy wrocławskich uczelni. O losach profesorów krakowskich przypominała prof. Teresa Łoś-Nowak.

Pod drugą tablicą upamiętniającą więzionych we Wrocławiu profesorów krakowskich, odsłoniętą w ubiegłym roku na ścianie więzienia u zbiegu ulic Kleczkowskiej i Reymonta, prorektorzy także złożyli

wiązanki kwiatów. W imieniu rektora UWr kwiaty złożył prof. Ryszard Cach.

Koncert oratoryjny

Nadzwyczajny koncert oratoryjny z okazji święta nauki, pod patronatem Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola, Częstochowy i Zielonej Góry, poświęcony został „Professorum Leopoliensium in memoriam”. 14 listopada w kościele pw. Św. Krzyża na Ostrowie Tumskim melomani usłyszeli „Requiem” Wolfganga Amadeusza Mozarta. Z Orkiestrą Symfoniczną Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu pod dyrekcją Alana Urbanka wystąpili soliści: Aleksandra Kubas (sopran), Piotr Łykowski (alt), Tadeusz Pszonka (tenor), Bogdan Makal (bas-baryton) i połączone chóry: Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej, Chór „Feichtinum” Akademii Muzycznej we Wrocławiu, Chór „Gaudium” Uniwersytetu Wrocławskiego, Chór Kameralny Akademii Medycznej we Wrocławiu, Chór Kameralny Politechniki Wrocławskiej „Consonanza”, Chór Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Chór PSM II st. im. R. Bukowskiego we Wrocławiu, Kameralny Chór Męski „Cantilena”

Kwiaty pod pomnikiem martyrologii profesorów lwowskich składa JM prof. Marek Bojarski

Święto Uniwersytetu Wrocławskiego

Przed południem, 15 listopada w Auli Leopoldyńskiej społeczność uczelni świętowała 65. rocznicę pierwszych wykładów akademickich w powojennym Wrocławiu. Była więc okazja do wyróżnienia zasłużonych uczonych oraz wręczenia nagród i odznaczeń.

Nagroda rektorów za integrację środowiska

Po południu 15 listopada w Auli Leopoldyńskiej rektorzy zrzeszeni w Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola, Częstochowy i Zielonej Góry uhonorowali swoją doroczną nagrodą Marka Worona, kanclerza Łoży Dolnośląskiej Business Centre Club, współpracującego ze środowiskiem akademickim.

Decyzja o uhonorowaniu laureata dorocznej nagrody Kolegium została podjęta 2 lipca br. W uzasadnieniu decyzji m.in. podano, że Marek Woron z podziwu godnym zapałem od kilku lat próbuje tworzyć różne formy więzi między środowiskiem akademickim a środowiskiem biznesowym, a taką koronną inicjatywą jest funkcjonowanie Dolnośląskiej Rady Przedsiębiorczości i Nauki. Poza tym BCC, a dokładniej Łoża Dolnośląska jest bardzo aktywna w promowaniu przedsiębiorczości akademickiej, zwłaszcza we wspieraniu akademickich inkubatorów przedsiębiorczości funkcjonujących przy uczelniach.

Przez wyróżnienie kanclerza Marka Worona dostrzeżono grupę ludzi, która jest aktywna w wyjątkowym ruchu obywatelskim na obszarze naukowo-biznesowym skupiającym się w Dolnośląskiej Radzie Przedsiębiorczości i Nauki, ruchu wzmacnianym przez zaplecze, jakim jest Business Centre Club. Kanclerz Woron podczas wręczenia nagrody powiedział, że decyzja Wysokiego Kolegium nie wieńczy jego działalności, lecz szerzej otwiera przestrzeń dla współpracy dwóch środowisk.

Z rąk przewodniczącego Kolegium Rektorów prof. Bogusława Fiedora kanclerz Marek Woron odebrał dyplom oraz grafikę autorstwa prof. Jacka Szewczyka, rektora Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

Koncert skrzypcowy

Wieczorem tego dnia w Oratorium Marianum wystąpili dwaj skrzypkowie wirtuozowie,

fot. Jerzy Katarzyński

ojciec z synem, Wiktor Kuzniecowa i Wiktor Kuzniecowa Jr. z Wrocławskim Zespołem Solistów Ricordanza. Artyści zagrali kompozycje Antonia Vivaldiego i Astora Piazzolli. Od ścian i sufitu sali muzycznej odbijały się dźwięki kompozycji Vivaldiego „Cztery Pory Roku” oraz Piazzolli „Cztery Pory Roku z Buenos Aires” i spotkały się z dużym aplauzem słuchaczy. Partie solowe Vivaldiego wykonał Wiktor Kuzniecowa, do kompozycji solowych Piazzolli wprowadził Wiktor Kuzniecowa Jr. Artyści na koniec koncertu bisowali.

Antonio Vivaldi (1678–1741), włoski kompozytor i skrzypek – wirtuoz. Napisał 49 oper, 2 oratoria, 23 symfonie, sonaty skrzypcowe, 450 koncertów na 1–4 skrzypce, w tym najslawniejszy cykl koncertów skrzypcowych „Cztery pory roku”. Ten cykl 4 koncertów skrzypcowych umieszczony w zbiorze 12 koncertów „Il Cimento dell’Armonia e dell’Invenzione” skomponował i wydał w Amsterdamie w 1725 r. Są one wybitnym przykładem muzyki ilustracyjnej. Powstały na podstawie anonimowych sonetów. Prawdopodobnie autorem był sam Vivaldi.

Astor Piazzolla (1921–1992), kompozytor, wybitny bandoneonista i aranżer. Kultowa postać miłośników muzyki klasycznej i jazzu. Studiował m.in. u Siergieja Rachmaninowa, by móc dokonać transkrypcji dzieł fortepianowych na bandoneon (rodzaj harmonii ręcznej w typie concertiny) i zamienić go w instrument muzyki klasycznej. Swoimi kompozycjami potwierdza, że tango może być muzyką do słuchania a nie do tańczenia i jest autentyczną muzyką Buenos Aires. Przegląd jazzowy „Down Beat” zaliczył w 1989 r. Piazzolla do najlepszych instrumentalistów na świecie.

Wrocławski Zespół Solistów Ricordanza powstał we Wrocławiu w 2000 r. Założył go znakomity skrzypek i pedagog Wiktor Kuzniecowa, absolwent konserwatorium kijowskiego (uczeń B. Kotorowicza), laureat dwóch międzynarodowych konkursów skrzypcowych im. Henryka Wieniawskiego

w Poznaniu i im. Nicolò Paganiniego w Genewie. W zespole występują wykształceni przez niego młodzi, zdolni skrzypkowie grający na wysokiej klasy instrumentach z XVII i XIX w., a wśród nich Wiktor Kuzniecowa Jr., którego talent objawił się już w piątym roku życia, kiedy to wystąpił w Filharmonii Wrocławskiej z pierwszym koncertem. Ricordanza godzi grę solo i zespołową. Skład zespołu zmienia się w zależności od wykonywanych dzieł. Cenny element programu Ricordanza stanowią dzieła nieznanne, wydobyte z zapomnienia, a także dzieła po raz pierwszy wykonywane. Z zespołem współpracowali m.in. Ida Haendel, Caroline Haffner-Murat, Natalia Gutman, Grigori Żylin, Janusz Olejniczak, Ilia Gringolz, Wiesław Ochman, Leszek Możdżer, Lars Danielsson. Zespół koncertował w wielu krajach Europy, m.in. w Norwegii, Francji, Hiszpanii, Szwajcarii, Niemczech. Brał udział w wielu festiwalach, pojawiał się w wielu słynnych salach koncertowych. Z nagrań płytowych Ricordanza na szczególną uwagę zasługuje płyta z dziełami Albiniego i Vivaldiego wydana z okazji 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego w 2002 r., rekonstrukcja koncertu Nicolò Paganiniego z 1829 r. w Uniwersytecie Wrocławskim w 2003 r., gdzie orkiestrą dyrygował Stefan Bevier, płyta z muzyką Józefa Zeidlera z 2007 r., uhonorowana nagrodą muzyczną „Fryderyk”, oraz wybór słynnych uwertur operetki wiedeńskiej pod dyr. Jana Ślęka wydanych w 2007 r. Patronem Ricordanza jest Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, a jej zapleczem instytucjonalnym Wrocławskie Towarzystwo Koncertowe.

Kazimiera Dąbrowska

Święto Uniwersytetu Wrocławskiego

Powitaniem licznie przybytych gości i przemówieniem okolicznościowym Jego Magnificencja prof. Marek Bojarski rozpoczął 15 listopada w Auli Leopoldyńskiej obchody rocznego święta uczelni.

Listy z życzeniami od Prezydenta RP i Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeczytali: prof. Tomasz Nałęcz, doradca prezydenta RP Bronisława Komorowskiego, i JM Marek Bojarski – w imieniu minister Barbary Kudryckiej.

Laureatki nagrody Księżnej Jadwigi Śląskiej prof. Gesine Schwan i prof. Dorota Simonides odebrały statuetki i dyplomy. Godnością doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego został uhonorowany prof. Georges Boulon, wybitny fizyk i chemik z Uniwersytetu im. Claude'a Bernarda w Lyonie.

Złotym Krzyżem Honorowym za Zasługi na rzecz Republiki Austrii została odznaczona mgr Dalia Żminkowska z Biblioteki Austriackiej UW. Wręczone zostały odznaczenia państwowe i resortowe. Złotym Medalem Uniwersytetu Wrocławskiego zostali uhonorowani: prof. Conrad E. Firling, prof. Teresa Kulak, prof. Stanisław Lorenec, prof. Jan Przybyłek i prof. Stanisław Waltoś. Laureatem konkursu rektora UW na wydanie książki w Złotej Serii Uniwersytetu Wrocławskiego został prof. Józef Szykułski z Zakładu Archeologii Kamienia Instytutu Archeologii UW. Zasłużeni w pracy naukowej i dydaktycznej otrzymali nagrody rektora.

Uroczystość uświetnił występem skrzypek Wiktor Kuzniecowa Jr.

Prezydent RP Bronisław Komorowski skierował następujące słowa do Magnificencji, Wysokiego Senatu i zgromadzonych Pań i Panów

„Pragnę serdecznie pozdrowić organizatorów i uczestników tegorocznych obchodów Święta Uniwersytetu Wrocławskiego. Dziękuję za zaproszenie do wzięcia udziału w tym wydarzeniu. Kolejne rocznice inauguracji Akademii Leopoldyńskiej, do której dziedzictwa nawiązuje Uniwersytet Wrocławski, oraz wznowienia działalności Uniwersytetu po II wojnie światowej to okazja, by wyrazić szacunek i uznanie społeczności akademickiej współtworzącej tak wspaniałą, liczącą już ponad 300 lat tradycję pracy naukowej oraz aktywności w sferze spraw publicznych i kultury.

Dzieje Uniwersytetu Wrocławskiego odzwierciedlają losy Śląska, a w szerszej perspektywie także skomplikowaną historię całego naszego kontynentu. Cieszę się, że ten ważny i wysoko oceniany ośrodek naukowy propaguje dojrzałą refleksję także nad europejską historią, wspiera ideę przewyciężenia podziałów w imię dobra wspólnego także na poziomie stosunków międzynarodowych. Promocji tej postawy służy między innymi Nagroda Księżnej Jadwigi Śląskiej, którą w tym roku otrzymują pani profesor Gesine Schwan oraz pani profesor Dorota Simonides. Serdecznie gratuluję tego prestiżowego wyróżnienia. Cieszę się, że nagrodą tą, noszącą imię kobiety wybitnej, niezwykle zasłużonej dla Wrocławia i Śląska, uhonorowane zostały dwie panie – uczone, które wniosły tak znaczący wkład w budowę dobrosąsiedzkich relacji polsko-niemieckich.

Robert Schuman, jeden z ojców założycieli zjednoczonej Europy, w przemówieniu wygłoszonym w Strasburgu, 16 maja 1949 roku, wypowiedział słowa, które tu, we Wrocławiu, mają znaczenie szczególne: 'Duch europejski oznacza świadomość przynależności do pewnej rodziny kulturowej oraz wolę służby tej wspólnocie w duchu całkowitej wzajemności, bez żadnych ukrytych motywów hegemonii czy samolubnego wykorzystywania innych.'

Jestem przekonany, że pamiętając stale o ideowych podwalinach projektu europejskiego będziemy mogli przezwyciężyć wszelkie trudności na drodze do jego pomyślniej realizacji.

Do gratulacji dla laureatek nagrody Księżnej Jadwigi Śląskiej pragnę dołączyć serdeczne powinszowania dla pana profesora Georgesa Boulona, który włączony zostaje dzisiaj w poczet doktorów honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego, oraz dla znakomitych uczonych polskich, którzy otrzymują odznaczenia państwowe oraz Złote Medale Uniwersytetu. Życzę Państwu, aby dzisiejsze spotkanie stało się okazją do wielu interesujących i owocnych spotkań i dyskusji, pogłębiając serdeczne relacje koleżeńskie uczonych polskich oraz ich gości z zagranicy. Raz jeszcze gorąco Państwa pozdrawiam”.

WYSTĄPIENIE JM REKTORA PROF. MARKA BOJARSKIEGO

Magnificencje, Wysoki Senacie, Szanowni Goście, Drodzy Koledzy i Studenci!

Dzisiejsza uroczystość odbywa się w wyjątkowym czasie, ponieważ w chwili, gdy cieszymy się naszym świętem, wątki z odległej, lecz jakże chlubnej przeszłości splatają się w jedno z wielkimi i ważnymi wydarzeniami, które celebrować będziemy w najbliższej przyszłości. Mija właśnie sześćdziesiąt pięć lat od chwili, gdy nauka we Wrocławiu powstaje – dosłownie i w przenośni – z powojennego gruzowiska. Dzięki iście pionierskiemu wysiłkowi oddanych nauce pierwszych profesorów powojennego Wrocławia cieszymy się

więc dziś z wielu już dziesiątków lat odkryć, badań, wykładów, promocji naukowych i tysięcy absolwentów, którzy niosą w świat dyplom naszej Alma Mater.

Nie jedyny to jednak fakt z przeszłości, który stanowi o wyjątkowości momentu historycznego, w jakim znajduje się dziś nasz Uniwersytet. Rozpoczynamy rok jubileuszowy związany z kolejnym faktem wielkiej historii Uniwersytetu we Wrocławiu. W 1811 roku bowiem Fryderyk Wilhelm III powołał Universitas litterarum Wratislaviensis, która była nowoczesną państwową uczelnią, a której wewnętrzna konstrukcja spełniała oświeceniowy ideał

reformy systemu kształcenia i prowadzenia działalności naukowej Wilhelma von Humboldta. Społeczność Uniwersytetu Wrocławskiego, czując się spadkobierczynią tej tradycji, zamierza w roku 2011 uczcić rocznicę 200-lecia tego wydarzenia.

Zamykamy dziś też pierwszą dekadę nowego wieku. Wieku, o którym od dawna pisano jako o wieku wielkich szans, wieku tryumfu nauki, wieku wspaniałych wynalazków i wielkich intelektualnych podróży, ku gwiazdom i ku wnętrzu człowieka. Mija dziesięciolecie, które ze względu na wielkie zmiany zachodzące na świecie definiuje na nowo sposoby funkcjonowania świata nauki. Ta transformacja to szansa na historyczny rozwój naszej uczelni i muszę z satysfakcją powiedzieć, że pomimo przeciwności bilans tego dziesięciolecia jest dla naszej uczelni imponujący. Dlatego

możemy świętować dziś ze spokojem patrząc w przyszłość, bo wykorzystujemy cywilizacyjną szansę, jaką daje uczestnictwo w międzynarodowych projektach badawczych czy wykorzystanie dostępnych funduszy unijnych.

Jedną z najważniejszych umiejętności naukowca jest umiejętność spoglądania na świat w taki sposób, by nie umykał badaczemu spojrzeniu żaden istotny związek między rzeczami. Gdy ten istotny związek naukowiec spostrzeże, jest to jak otwarcie drzwi do innego świata, który jest przestrzenią rozwojowych szans. Z pewnością taką rozwojową szansą jest powołanie Wrocławskiej Unii Akademickiej, która może wprowadzić wrocławskie środowisko naukowe w drugą dekadę dwudziestego pierwszego wieku. Ta inicjatywa, jeśli uzyska uznanie i poparcie nas wszystkich, może być siłą, która sprawi, że wrocławski

ośrodek akademicki będzie najnowocześniejszym centrum naukowo-badawczym w Polsce i nawiąże równorzędną walkę ze światowymi potentatami w tej dziedzinie. Musimy zdać sobie sprawę z faktu, że historyczny moment, w którym jesteśmy, nie może zostać zaprzepaszczone. Ufam, że dzisiejsze nasze spotkanie i obecność tak wielu znamienitych gości pokazuje, że nasze historyczne osiągnięcia to nie przypadek i niejednokrotnie daliśmy dowód, że potrafimy ważne historyczne szanse dobrze wykorzystywać. Możemy powiedzieć, że właśnie 15 listopada najdobitniej przypominamy sobie, że każdego dnia, w sposób prosty acz niecodzienny, tworzymy historię. Owocami zaś naszej pracy cieszyć się będą ci, którzy przyjdą po nas.

Magnificencie, Wysoki Senacie, Szanowni Goście, Drodzy Koledzy i Studenci!
Vivat Academia!

UHONOROWANE NAGRODĄ KSIĘŻNEJ JADWIGI ŚLĄSKIEJ

Laureatkami Nagrody Księżnej Jadwigi Śląskiej zostały w 2010 r. prof. Gesine Schwan i prof. Dorota Simonides. Dyplomy i statuetki Księżnej Jadwigi Śląskiej, autorstwa Waldemara Szmatuły z wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych, odebrały z rąk wiceprezydenta Wrocławia Macieja Bluja i rektora naszej uczelni prof. Marka Bojarskiego.

Profesor Gesine Schwan, politolog, polityk Socjaldemokratycznej Partii Niemiec, koordynator niemieckiego rządu ds. stosunków z Polską od stycznia 2005 r. do września 2009 r., rektor Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą w latach 1999–2008, współzałożycielka Humboldt-Viadrina School of Governance, od 15 czerwca 2010 r. rektor tej uczelni.

Profesor Dorota Simonides, folklorystka, profesor Uniwersytetu Opolskiego, absolwentka Uniwersytetu Wrocławskiego i nasz pracownik w latach 1986–1992, reprezentantka Opolszczyzny w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1990–2005, członek zarządu głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, jego prezes dwóch kadencji (1999–2005); za wkład w pojednanie polsko-niemieckie odznaczona została Wielkim Krzyżem Orderu Zasługi Republiki Federalnej Niemiec.

Dotychczasowymi laureatami nagrody byli: 2004 r. – prof. Norbert Heisig i Kazimierz Kutz, 2005 r. – prof. Knut Ipsen i Tadeusz Różewicz, 2006 r. – ks. prof. Alfons

Nossol i prof. Karl Dedecius, 2007 r. – dr Peter Ohr i prof. Anna Wolff-Powęska, 2008 r. – Tadeusz Mazowiecki i Helmut Kohl, 2009 r. – prof. Rita Süßmuth i prof. Władysław Bartoszewski.

Księżna Jadwiga Śląska to postać graniczna, łącząca ze sobą dwa narody: niemiecki i polski, przez wiele wieków bolesnej i trudnej historii. Jest orędowniczką wzajemnego zrozumienia i pojednania. Dla zachowania tych wartości, przed siedmiu laty ustanowiona została Nagroda Księżnej Jadwigi Śląskiej, której fundatorami są: rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, prezydent Wrocławia i Salon Śląski. Honoruje się nią tych, którzy od lat odważnie

i z wielkim oddaniem działają na rzecz niemiecko-polskiego pojednania, a swoją postawą dają świadectwo tych idei.

Statuetkę odbiera prof. Gesine Schwan

foto: Jerzy Katarzyński

PROFESOR GEORGES BOULON DOKTOREM HONORIS CAUSA UWr

Senat Uniwersytetu Wrocławskiego na wniosek Rady Wydziału Chemii, w uznaniu zasług i osiągnięć oraz po uzyskaniu pozytywnych opinii przygotowanych przez prof. Andrzeja Suchockiego z PAN i prof. Marka Grinberga z UG, podjął 27 października 2010 r. uchwałę o nadaniu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Georgesowi Boulon, wybitnemu fizykowi i chemikowi z Uniwersytetu Claude'a Bernarda w Lyonie.

Życiorys, zasługi i osiągnięcia prof. Georges Boulon przedstawił prof. Leszek Ciunik, dziekan Wydziału Chemii. Laudację po łacinie wygłosiła prof. Janina Skrzypiec-Legendziewicz, następnie wypromowała prof. Boulon na doktora honoris causa naszej uczelni, wręczając mu w tubie dyplom doktora honoris causa.

O OSIĄGNIĘCIACH PROF. GEORGESA BOULON MÓWIŁ PROF. LESZEK CIUNIK

Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Szanowni Goście!

XX wiek, który przeszedł już do historii, wywarł ogromne piętno na naszej cywilizacji. Często niepojęte przez wielu odkrycia naukowe z dziedziny fizyki i chemii decydują o naszym codziennym życiu. Przyzwyczajamy się do nich, jak do rzeczy powszednich.

Po wielu latach nieobecności pojawił się w końcu przed Dworcem Głównym we Wrocławiu świecący neon: Dobry wieczór we Wrocławiu. Ucieszyło to starych wrocławian, których już kiedyś witał, gdy wracali do miasta.

Nasze domy są pełne światła dzięki nowoczesnym żarówkom energooszczędnym. Wieczorami zasiadamy przed telewizorem, aby zobaczyć ulubiony program lub słuchamy muzyki nagranej na płytach kompaktowych. Dzieci karmią w akwarium ulubione ryby neonki.

Wspólnym mianownikiem dla neonu, żarówek, telewizora, odtwarzacza CD czy rybek jest światło emitowane przez gazy, ciecze, substancje stałe i organizmy żywe. Zjawisko to nosi nazwę luminescencji. Prześwietny Doktorant, Profesor Georges Boulon, jest wybitnym fizykochemikiem francuskim. Obszarem Jego badań naukowych są zjawiska towarzyszące luminescencji w kryształach i szklach, a więc w fazie stałej. Współcześnie dziedzinę tę określamy mianem optoelektroniki. Jest to obecnie jeden z najszybciej rozwijających się obszarów nauk stosowanych. Nowe materiały optyczne są w centrach zainteresowań bardzo wielu zespołów badawczych fizyków i chemików. Obie dziedziny przenikają się wzajemnie. Zarówno poszukiwania nowych luminoforów, jak ich nowych właściwości optycznych są rozwijane w najnowocześniejszych laboratoriach naukowych świata.

Początek aktywności naukowej Georges Boulon przypada na okres niezmiernie

ciekawych odkryć. *Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation*, czyli wzmocnienie światła poprzez wymuszoną emisję promieniowania, to nazwa, której akronimem jest popularne dziś słowo laser. W 1966 roku, gdy Georges Boulon kończył studia, laser rubinowy Theodore'a Maimana miał zaledwie sześć lat. *Nomen omen*, w tym roku obchodzimy 50. rocznicę tego odkrycia. Jego światło niewątpliwie było inspiracją dla wielu młodych ludzi. Tak było w przypadku absolwenta studiów przyjętego na etat asystenta na Uniwersytecie Claude'a Bernarda Lyon 1. Dlatego specjalnie nie dziwi tempo, w jakim ten młody człowiek wkroczył w świat naukowy. Już po pierwszym roku asystentury opublikował trzy artykuły naukowe dotyczące luminescencji tlenków lantanowców aktywowanych bizmutem. Nic dziwnego, że w 1968 roku obronił doktorat, a w 1970 roku habilitację. Wówczas też na Jego drodze naukowej pojawił się wybitny uczyony, prof. Daniel Curie, syn bratanka Piotra Curie. Rozpoczął się niesłychanie intensywny czas badań. Co roku pojawiało się od kilku do kilkunastu artykułów naukowych. Analizując ukażące się chronologicznie publikacje, można zauważyć stałość tematyczną przy jednoczesnych zmianach współautorów. Świadczy to o niezwyklej otwartości Profesora. Cecha ta była charakterystyczna dla całego okresu Jego aktywności naukowej.

Zauważali to wszyscy, którzy Go poznali. Autor laudacji wygłoszonej na cześć Profesora w trakcie uroczystości przyznawania doktoratu honorowego na Uniwersytecie Autonomicznym w Madrycie chwalał Jego gościnność, bezpretensjonalność i szczerą przyjaźń, jaką darzył swoich współpracowników w Hiszpanii. Jak echo brzmią te same słowa naszych kolegów z Wydziału Chemii, którzy Go odwiedzali we Francji. Dzięki Niemu i Jego staraniom w trudnych czasach dla polskiej nauki mieli szanse uczestniczyć w najciekawszych konferencjach i badaniach naukowych. To ta otwartość, chęć współpracy i najlepiej pojętej przyjaźni sprawiły, że nasze laboratoria nigdy nie wypadły z głównego nurtu badań naukowych.

Dzięki swej ogromnej aktywności naukowej Profesor stał się szybko jednym z największych autorytetów naukowych we Francji, a także dołączył do światowego areopagu uczonych. Istotne znaczenie miała funkcja dyrektora laboratorium materiałów luminescencyjnych na Jego uniwersytecie, które stało się Mekką dla uczonych z całego świata. Zatrudniało ono do 70 pracowników. Profesor stanął również na czele Narodowej Grupy Badawczej Materiałów Laserowych (CNRS), został członkiem Narodowej Komisji Uniwersytetów Francuskich (CNU) oraz członkiem Komisji Akredytacyjnej dla wydziałów fizyki we Francji.

Niesłychana aktywność naukowa dorównywała chęci poznania różnych środowisk naukowych na świecie. Profesor był wykładowcą na wydziałach fizyki uniwersytetów Wisconsin i Oklahoma (USA) oraz na Uniwersytecie Tohoku w Sendai (Japonia). Od roku 1990 był w komitetach naukowych przeszło 40 konferencji, w tym wszystkich najbardziej prestiżowych. Tylko w latach 2005–2010 jako VIP uczestniczył w 47 konferencjach naukowych na całym świecie. Doskonałe, systematyczne kontakty naukowe z polskimi zespołami badawczymi:

prof. Janiny Legendziewicz z Wydziału Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Wiesława Stręka z Instytutu Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu, prof. Andrzeja Suchockiego z Instytutu Fizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie i innymi sprawiły, że wymienione grupy badawcze stały się znane i rozpoznawalne w skali międzynarodowej. Potwierdzeniem tego było przyznanie wrocławskiemu środowisku naukowemu zgody na organizowanie prestiżowej, międzynarodowej konferencji w 2006 roku, 6th International Conference on f-Elements zorganizowanej przez zespoły prof. Janiny Legendziewicz i prof. Wiesława Stręka.

Profesor Georges Boulon zna doskonale nasze środowisko naukowe. Od końca 1980 roku systematycznie uczestniczy w szkołach, warsztatach i różnych konferencjach organizowanych w naszym kraju, w większości przez środowisko wrocławskie. Plonem tej współpracy są również wspólne publikacje naukowe. Międzynarodowe bazy danych pokazują ich 37 na ogólną liczbę 450 publikacji z udziałem Profesora. Od 1 października 2009 roku Georges Boulon jest profesorem emerytowanym. Jego aktywność nie ucierpiała na tym, wręcz przeciwnie, jest dalej bardzo aktywnym uczonym. Kontynuuje wiele rozpoczętych wcześniej działań. Jest redaktorem naczelnym istotnego czasopisma międzynarodowego „Optical Materials”. Warto zwrócić uwagę, że przy jego redakcji pracują trzy młode osoby, które poznał w swoim laboratorium: dr Małgorzata Guzik i dr Joanna Cybińska z Wydziału Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz dr Dariusz Hreniak z Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych Polskiej Akademii Nauk. W tym roku we wrześniu Profesor był już raz we Wrocławiu jako członek komitetu naukowego kolejnej, prestiżowej, międzynarodowej konferencji naukowej *Excited States of*

Georges Boulon jest profesorem Uniwersytetu Claude’a Bernarda w Lyonie, doktorem honoris causa Autonomicznego Uniwersytetu Madryckiego w Hiszpanii, członkiem honorowym Akademii Nauk, Literatury i Sztuki w Lyonie, wizytującym profesorem uniwersytetów Tohoku w Sendai (Japonia), Oklahoma City oraz Winconsin-Madison w USA. Jego kariera naukowa rozwijała się błyskawicznie. Magisterium uzyskał w 1966 r., w 1968 r. obronił z wyróżnieniem pracę doktorską z fizyki, stopień doktora habilitowanego otrzymał w 1970 r. również z wyróżnieniem. Profesorem II stopnia został w 1981 r., I stopnia – w 1986 r.,

Laudację prof. Georgesowi Boulon wygłosiła prof. Janina Skrzypiec-Legendziewicz

Doctoránde claríssime!

Ego, promótor legítimé constitútus, te, Geórgium Boulon, scientiárum physicárum doctórem, in Universitaté Lugdunénsi Prima / de Claudio Bernard nomináta / physico-chémiae professórem, Laboratórii Quaestióibus Materiárum Luminescéntium Physico-chémicis Investigándis / in eádem universitaté cónditi / moderatórem, Universitatís Autónomae Matriténsis / honóris causa doctórem, Universitatís et Tohokuénsis Sendaiénsis / et Oclahomopolitánae / et Visconsiánae Madisoniénsis professórem visitárium, Círculi Matérias Laséricas Inquiréntium / in Centro Sciéntiis Promovéndis Nationáli constitúti / quondam directórem, Academiáe Scientiárum, Humaniórum Litterárum et Ártium Lugdunénsis / sodálem honorárium, Palmis Francogallórum Académicis insignítum,

qui permúltis disputatióibus / ad materiárum luminescéntium et lasericárum spectroscópiam atómicam molecularémque, item ad ópticam nonlineárem pertinéntibus / ad cognitiónem rerum augéndam plúrimum contulísti,

qui benévolo semper erga omnes ánimo / Oriéntis Occidentísque, Polonórum quoque, homínibus doctis hospítium praebuísti / domúmque et laboratórium tuum Lugdunénsé libentíssime patefecísti,

qui commúnium cum nobis óperum suasor et auctor / de stúdiis chemicórum Wratislaviénsium provehéndis bene es méritus,

decréto Facultátis Chémiae / amplissímique Senátus Universitatís Wratislaviénsis // scientiárum doctórem honóris causa creó, creatum renúntio / atque doctóris honóres, iura et privilégia ómnia in te cónfero, in eíusque rei fidem / hoc diplóma Universitatís sigílló munítum

tibi in manus trado.

Transition Elements, zorganizowanej przez prof. Eugeniusza Zycha z Wydziału Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Wiesława Stręka oraz prof. Janinę Legendziewicz – honorowej przewodniczącej. Wszyscy mamy nadzieję, że przy aktywnym udziale Profesora Georgesa Boulon zorganizujemy niejedną, równie udaną konferencję. Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Szanowni Goście! Trudno wymienić w tak krótkim opisie wszystkie osiągnięcia Profesora Georgesa

Boulon. Ale nawet tak niedoskonała prezentacja Jego osiągnięć sprawia, że oczywiście staje się jedno, mamy do czynienia z wybitnym Uczonym, otwartym na ludzi i świat, czerpiącym ze świata to, co najlepsze, ale również wiele mu oferującym. W kontaktach tych zyskują wszyscy. Cieszymy się, że należymy do grona Jego przyjaciół. Panie Profesorze, Prześwietny Doktorancie! Neon przed Dworcem Głównym będzie zawsze świecić również dla Pana. Proszę o tym pamiętać.

a w 1991 r. uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. Wypromował 17 doktorów, został uhonorowany licznymi francuskimi wyróżnieniami, m.in. Palmą Akademicką. Był dyrektorem Laboratorium Fizykochemii Materiałów Luminescencyjnych CNRS (1983–1994) oraz Narodowej Grupy Badawczej Materiałów Laserowych CNRS (1994–2001), obejmującej francuskie laboratoria badawcze, należące do uniwersytetów i przemysłu. Piastował również wiele innych eksponowanych funkcji związanych z organizacją nauki we Francji. Jest członkiem francuskich i zagranicznych towarzystw naukowych, m.in. Advancing the Science and Technology

of Light (OSA), The Electrochemical Society (ECS), Société Française de Physique (SFP), Société Chimique de France (SFC) i Société Française d'Optique (SFO). Prof. Boulon jest wybitnym fizykiem i chemikiem specjalizującym się w spektroskopii atomowej oraz molekularnej materiałów luminescencyjnych, laserowych oraz optyki nieliniowej. Opublikował ponad 450 prac naukowych i jest współautorem wielu znakomych podręczników. Przez wiele lat był redaktorem naukowym czasopisma „Optical Materials”, a od 2003 r. jest jego naczelnym redaktorem. Współpracuje z wieloma europejskimi i amerykańskimi czasopismami naukowymi w swojej dziedzinie. Organizował wiele międzynarodowych konferencji, był także zapraszany do konferencyjnych komitetów naukowych. Wielokrotnie głosił wykłady

plenarne na konferencjach w Polsce. Od blisko dwudziestu lat współpracuje z zespołami badawczymi Wydziału Chemii naszej uczelni: Zespołem Fizykochemii Lantanowców prowadzonym przez prof. Janinę Skrzypiec-Legendziewicz, a obecnie z Zespołem Badawczym Materiałów Luminescencyjnych kierowanym przez prof. Eugeniusza Zycha. Współpraca ta jest bardzo owocna, wyniki wspólnych badań były publikowane, prezentowane na wykładach plenarnych międzynarodowych sympozjów i w formie komunikatów konferencyjnych z zakresu spektroskopii i dynamiki stanów wzbudzonych w luminoforach i materiałach laserowych oraz z optyki nieliniowej. We współpracy z prof. Georgesem Boulon organizowane były polsko-francusko-izraelskie sympozja w Będlewie, Clermont-Ferrand i Jerozolimie.

Dzięki niemu pracownicy Wydziału Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego wielokrotnie przebywali we Francji z wykładami gościnnymi, korzystali ze staży naukowych w laboratoriach profesora, wyposażonych w niedostępną w Polsce aparaturę. Niektórzy z nich zostali włączeni przez prof. Boulon do prac redakcyjnych przy cyklu wydawniczym „Optical Materials”. Dzięki tej współpracy pogłębili wiedzę o organizacji stanowisk pomiarowych, metodach badawczych wykorzystujących laser tytanowy i ramanowskie lasery barwnikowe w detekcji emisji w zakresie IR jonów Yb³⁺ i Tm³⁺.

Prof. Georges Boulon jest przyjacielem Polski i Polaków; jest otwarty i pomocny, związany z chemikami Uniwersytetu Wrocławskiego wieloletnią sprawdzoną przyjaźnią.

WYSTĄPIENIE PROF. GEORGESA BOULON, DOKTORA HONORIS CAUSA UWR

Magnificencjo Rektorze Uniwersytetu Wrocławskiego!

Szanowni Państwo Prorektorzy!

Drodzy Przyjaciele i Profesorowie Uniwersytetu!

Drodzy Studenci!

Panie i Panowie!

Na wstępie chciałbym przeprosić, nie zwracam się do Was w języku polskim, nawet nie w języku francuskim, moim języku ojczystym, ale w języku angielskim, naszym wspólnym języku nauki, ponieważ uroczystość ta adresowana jest do społeczności akademickiej.

Przede wszystkim chcę powiedzieć, że jest to ogromny zaszczyt otrzymać tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego.

To wielki zaszczyt otrzymać go od jednej z największych i najbardziej znanych uczelni w Polsce.

Nadanie mi honorowego doktoratu odbywa się w tej pięknej i niepowtarzalnej Auli Leopoldyńskiej, którą odwiedziłem kilka razy, nie myśląc nawet, że mógłbym być uhonorowany w takim miejscu, jak to.

W szczególności chciałbym podziękować Rektorowi, Panu Profesorowi Markowi Bojarskiemu, wszystkim członkom Senatu, Panu Dziekanowi Profesorowi Leszkowi Ciunikowi oraz Radzie Wydziału Chemii. Chciałbym oczywiście podziękować Pani Profesor Janinie Legendziewicz z Wydziału Chemii za Jej wysiłki mające na celu uhonorowanie mnie tym zaszczytnym tytułem oraz za wieloletnią przyjaźń i współpracę. Moje podziękowanie kieruję także do jej współpracowników, a w szczególności do

dr Joanny Cybińskiej i dr Małgorzaty Guzik, z którymi jestem w stałym kontakcie.

Dlatego też od teraz będę darzył jeszcze bardziej wyjątkowym uczuciem i będę się czuł szczególnie odpowiedzialny wobec Uniwersytetu Wrocławskiego, a zwłaszcza wobec Wydziału Chemii.

Pozwólcie mi także wspomnieć Pana Profesora Wiesława Stręka z Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu, który współpracuje od wielu, wielu lat z Panią Profesor Janiną Legendziewicz. W tych podziękowaniach nie zapominam o wszystkich Jego współpracownikach, w szczególności o moim drogim przyjacielu dr. Dariuszu Hreniak. Mam okazję współpracować z obojgiem z Was. Muszę państwu powiedzieć, że dowiedziałem się o tej nominacji dopiero kilka tygodni temu, 6 października. Nie możecie sobie wyobrazić, jak byłem zaskoczony, ponieważ jestem w kontakcie z naukowcami z Wrocławia, za pomocą poczty elektronicznej, niemal codziennie. We Wrocławiu byłem w tym roku dwukrotnie, aby pracować z naukowcami z Uniwersytetu i Akademii Nauk i nikt mi nic nie powiedział, nawet nie zasugerował takiej możliwości. Sekret został dobrze zachowany.

Mój ojciec i moja matka byliby ze mnie dumni, gdyby mogli być tutaj dzisiaj. Jestem szczęśliwy, że towarzyszą mi dziś Isabelle, moja córka, i Alexi, jeden z moich wnuków.

To szczególny honor zwracać się do Was w dzień Święta Uniwersytetu. Miałem i mam jeszcze wciąż wiele naukowych relacji w Europie i na świecie: w Rosji, Japonii, Ameryce, Brazylii, w społeczności zajmującej się luminescencją ciała stałego,

moim obszarem badań, ale jestem szczególnie dumny, że jestem we Wrocławiu. Tutaj mam przyjemność mieć wielu przyjaciół i całym sercem czuję się tu, jak w domu.

Przyjeżdżam do Wrocławia od 26 lat. Od pierwszej chwili jestem pod wrażeniem piękna Waszego miasta, szczególnie Rynku, który jest coraz piękniejszy. Chciałbym także dodać, że z moich lekcji historii we Francji wiem, że Polska ciężko walczyła o swoje właściwe miejsce w Europie od ponad dwóch wieków.

Jestem niezwykle szczęśliwy, gdy witacie mnie tutaj, na jednym z najstarszych uniwersytetów w centralnej i wschodniej Europie, który kilka lat temu, w 2002 roku, obchodził 300. urodziny. Napawa mnie dumą dołączenie do grona osobowości, które otrzymały ten honorowy tytuł od Uniwersytetu Wrocławskiego w okresie tych 300 lat.

Od początku XX wieku, jak przeczytałem na stronie internetowej, Uniwersytet Wrocławski wypromował 9 laureatów Nagrody Nobla, którzy byli absolwentami tej uczelni i pracowali tu jako profesorowie. Jestem pod wrażeniem nazwisk wielkich fizyków, którzy budowali współczesny świat fizyki kwantowej, a to oznacza wiedzę ważną zarówno dla fizyków, jak i chemików.

Polska jest dla mnie przykładem wzajemnych powiązań z Francją. Należy tu wymienić nazwiska poznane już w mojej francuskiej szkole średniej, takie jak książę Poniatowski, Maria Leszczyńska, królowa Francji, żona Ludwika XV, Maria Walewska i Napoleon, hrabina Hańska i Balzac.

Nie mogę także w Polsce nie oddać hołdu kilku najsłynniejszym, wybitnym Polakom,

takim jak: Mikołaj Kopernik, Fryderyk Chopin, Maria Skłodowska-Curie, Lech Wałęsa i oczywiście Wielcebnny Karol Wojtyła, papież Jan Paweł II, który wywarł na mnie szczególne wrażenie.

Chciałbym powiedzieć kilka słów o badaniach, którymi jesteśmy zainteresowani. Najkrócej mówiąc, interesujemy się materiałami luminescencyjnymi. Każdy z Was zna doskonale ich zastosowania. Są to: lampy i tzw. diody LED; ekrany TV oraz ekrany komputerowe; krzemionkowe włókna optyczne, domieszkowane erbem (Er) wzmacniacze do komunikacji internetowej. Erb jest jednym z pierwiastków ziem rzadkich, o których powiem nieco później; skaner do obrazowania medycznego za pomocą kryształów scyntylacyjnych pod wzbudzeniem promieniowaniem gamma w Pozytronowej Tomografii Emisyjnej, tzw. PET; półprzewodnikowe źródła laserowe do zastosowań naukowych, medycznych, przemysłowych oraz wojskowych.

W zależności od jonu aktywatora, domieszkujemy kryształy jonami specjalnych pierwiastków i pod wpływem wzbudzenia światłem otrzymujemy efektywną emisję. Piękno optyki czyni tę dziedzinę niezwykle atrakcyjną.

Nasza dziedzina łączy chemię ciała stałego, fizykę ciała stałego, fizykę atomową, chemię atomową, mechanikę kwantową i optykę.

Materiały występują w formie polikrystalicznej lub objętościowych monokryształów, obecnie też wielkogabarytowych ceramik. Mogą występować także w formie nanokryształów lub nanoceramik utworzonych z ziaren o rozmiarach w skali nanometrycznej, jeden na tysiąc mikrometrów. Mówiąc krótko, badamy oddziaływanie fotonów, cząstek energii światła, z elektronami, co prowadzi do emisji jonów zamkniętych w ciałach stałych. Model stosowany od czasów interpretacji fotonów przez Einsteina w 1905 roku jest jak gra między kulkami w bilard. Światło wzbudzające lub wiązka wzbudzająca jest albo standardowym źródłem w ultrafioletowym, widzialnym lub podczerwonym zakresie widma, źródłem promieniowania rentgenowskiego lub źródłem gamma, albo źródłem katodowym, jak w kineskopie TV, lub – bardzo często teraz – wiązką laserową.

Wierzę, że takie materiały luminescencyjne, jak luminofory, kryształy laserowe, wzmacniacze światła, scyntylatory, stanowią w obecnych czasach jedną z najważniejszych dziedzin technologii w nowoczesnym życiu.

Oczywiście, powinienem wyjaśnić, dlaczego tutaj dziś jestem? Jak sądzę, są

trzy główne powody, iż zostałem wyróżniony przez Uniwersytet Wrocławski.

1. Przede wszystkim powód tego wyboru może być związany z owocną współpracą naukową nad materiałami luminescencyjnymi laboratoriów prof. Legendziewicz i prof. Stręka oraz moim laboratorium.

Nasza współpraca jest harmonijna. Aby nie przeciągać, powiem, że we Wrocławiu zsyntezowano wiele materiałów i przeanalizowano je w Lyonie pod kątem spektroskopowych właściwości, takich jak: absorpcja, emisja fluorescencji, czasy życia stanów wzbudzonych, wszystkie zjawiska stanów wzbudzonych.

Pracujemy nad spektroskopią jonów metali przejściowych w układzie okresowym pierwiastków. Jony tych pierwiastków są używane jako domieszki w ciele stałym. Wśród tych jonów są: jony ziem rzadkich takie jak cer, neodym, prazeodym, europ, dysproz, tul, holm i iterbu; tytan, nikiel, kobalt, miedź i in.

To jest nasz własny obszar nauki.

Oczywiście musimy też wybrać sieć macierzystą, czyli jakie ciało stałe będziemy domieszkować.

Jest tu mnóstwo możliwości i wiele badań prowadzonych na całym świecie. Musimy znaleźć najlepsze struktury krystalograficzne do tej pory niewykorzystane.

Prof. Janina Legendziewicz wraz z dr Joanną Cybińską i dr Małgorzatą Guzik z Uniwersytetu Wrocławskiego słusznie wybrały i przebadaly halogenki (mam na myśli chlorki i bromki) zarówno lantanu, jak i potasu ze względu na ich szczególne własności. Głównym jonem luminescencyjnym, badanym w ramach naszej współpracy, jest jon iterbu. Pracujemy także nad nanomateriałami dotowanymi jonami

iterbu, które badane są w Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu przez prof. Wiesława Stręka oraz dr. Dariusza Hreniaka.

Jak już powiedziałem, pomiary spektroskopowe kryształów halogenków i nanomateriałów wykonane zostały w Lyonie. Iterb jest bardzo interesującym jonem laserowym w bliskiej podczerwieni przy pompowaniu diodą laserową. Opublikowano wiele wspólnych artykułów w czasopismach oraz na konferencjach. Bardzo łatwo odnaleźć odnośniki do wszystkich prac w literaturze naukowej. Chciałbym powiedzieć więcej, lecz czas ucieka.

2. Drugim powodem wybrania mnie mogłaby być długa lista zaproszeń na konferencje, które otrzymywałem od prof. Janiny Legendziewicz i prof. Wiesława Stręka już od 1984 roku.

W latach 1984–2010 byłem zapraszany na 12 międzynarodowych sympozjów i szkół, które organizowali. Głównym celem każdego z tych sympozjów była prezentacja nowych osiągnięć z zakresu spektroskopii domieszkowanych ciał stałych oraz możliwości ich zastosowania w dziedzinie technologii laserowej.

Historia rozpoczęła się w 1984 roku od Międzynarodowego Sympozjum Spektroskopii Ziem Rzadkich zainicjowanego przez Panią Profesor Bogusławę Jeżowską-Trzebiatowską. Prof. Legendziewicz i prof. Stręk byli wtedy sekretarzami i to oni od 1988 roku podjęli się kontynuacji organizowania tej serii konferencji.

Pierwsza odbyła się w murach pięknego zamku Książ – była to I Międzynarodowa Szkoła Stanów Wzbudzonych Pierwiastków Przejściowych. Od tej pory wszystkie owe konferencje oraz szkoły organizowano w malowniczych, turystycznych zakątkach Dolnego Śląska: 1991 r. – Karpacz, 1993 r. – Karpacz, 1994 r. – Kudowa Zdrój, 1996 r. – Polanica Zdrój, 1997 r. – Duszniki Zdrój, 1999 r. – Szklarska Poręba, 2001 r. – Łądek Zdrój, 2003 r. – Łądek Zdrój, 2006 r. – Wrocław, oraz w 2010 r., zaledwie dwa miesiące temu, konferencja pt. Stany Wzbudzone Pierwiastków Przejściowych odbyła się w Piechowicach, niedaleko Szklarskiej Poręby i szczytu Szrenica.

Jak możecie zauważyć, jestem teraz ekspertem jeśli chodzi o polskie spa i kurorty na Dolnym Śląsku.

Nie jest tak, że wszystkie ważne laboratoria na świecie organizują wiele konferencji. Chciałbym więc wyrazić moje gorące podziękowania Pani prof. Janinie Legendziewicz oraz Panu prof. Wiesławowi Strękowi za ich ciągłą chęć utrzymywania najwyższej pozycji w środowisku luminescencji ciała stałego w Europie. Poprzez uczestnictwo w takich spotkaniach, na które jestem mile zapraszany, od 22 lat

pomagacie mi uzupełniać wiedzę o postępach w naszej dziedzinie, co też czynię podczas szkół organizowanych przez Di Bartolo w Erice na Sycylii.

Swoją drogą polskie grupy uczestniczą także regularnie we francusko-izraelskich warsztatach, które od roku 1988 organizują wspólnie z Panią Profesor Renatą Reisfeld w Lyonie albo w Jerozolimie. Najbliższe, 7. Warsztaty „Materiały i Optyka” odbędą się w dniach 8–9 grudnia 2010 roku na Uniwersytecie w Lyonie, więc będziemy mieli okazję spotkać się ponownie.

Mieliśmy inne okazje do spotkań, jak ta w Lyonie podczas Międzynarodowej Konferencji Luminescencji, którą zorganizowałem w lipcu 2008 roku.

Cieszę się więc, że miałem okazję zaprosić do Lyonu wielu polskich naukowców nie tylko z Wrocławia: prof. J. Legendziewicz, dr J. Cybińską, dr M. Guzik, prof. W. Stręka, prof. W. Rybę-Romanowskiego, dr. D. Hreniaka, prof. P. Derenia, lecz także

z Warszawy: prof. M. Malinowskiego, prof. A. Suchockiego, prof. S. Kaczmarka, oraz z Gdańska – prof. M. Grinberga.

Dobre relacje naukowe przyczyniają się do rozwoju wiedzy. To też jest nasza praca. Taka wspólnota naukowa jest potężnym narzędziem do budowania przyjaźni i – mam nadzieję – sposobem do budowania i wkładem do Europy.

3. Trzecim i może najważniejszym powodem wyróżnienia mnie mogłaby być współpraca edycyjna dla czasopisma „Optical Materials” wydawnictwa Elsevier. Jest to międzynarodowe czasopismo poświęcone fizyce i chemii materiałów optycznych i ich zastosowaniom w różnego rodzaju urządzeniach. Mam zaszczyt być redaktorem naczelnym tego czasopisma, a trzema głównymi edytorami asystującymi są dr Joanna Cybińska i dr Małgorzata Guzik z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz dr Dariusz Hreniak z Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu.

Jest to ogromna praca, którą trójka moich polskich przyjaciół wykonuje w sposób bardzo profesjonalny. Dziś chciałbym im za to bardzo gorąco podziękować.

Tak więc z całego serca dziękuję Wam za przyznanie mi tego szacownego tytułu. Jestem głęboko wzruszony. Ten wyraz uznania stanowi w moich oczach uhonorowanie wszystkich form mojej współpracy z grupami z Wrocławia. Naukowcy są rzemieślnikami. Jesteśmy jak kamieniarze cierpliwie próbując pogłębiać wiedzę naukową. Poświęciłem ważną część mojego życia tej szlachetnej pracy i chciałbym ją kontynuować.

Jestem głęboko zaszczycony, że zdecydowaliście się wyróżnić moją działalność naukową z uwzględnieniem współpracy z Polską.

Najkrócej podsumowując: Trés sincérement. Merci beaucoup! Dziękuję bardzo!

(tł. Małgorzata Guzik)

ZŁOTY KRZYŻ HONOROWY ZA ZASŁUGI NA RZECZ REPUBLIKI AUSTRII

Prezydent Republiki Austrii nadał mgr Dali Żminkowskiej z naszej uczelni Złoty Krzyż Honorowy za Zasługi na rzecz Republiki Austrii.

Laudację wygłosił, odczytał treść dyplomu z gratulacjami i podziękowaniem prezydenta Austrii dr. Heinza Fischera oraz udekorował odznaczoną konsul generalny Republiki Austrii w Krakowie Christophe Ceska.

Mgr Dalia Żminkowska kieruje od 18 lat Biblioteką Austriacką na Uniwersytecie Wrocławskim. Jako kustosz dydaktyczny jest szczególnie aktywna, angażująca się w swoją działalność w stopniu wykraczającym poza stawiane jej wymagania. Ma szczególne zasługi w zakresie popularyzacji literatury i kultury austriackiej we Wrocławiu i na obszarze województwa dolnośląskiego. Zrealizowała dotychczas wiele projektów, m.in. spotkania z pisarzami i poetami, organizowała wystawy, koncerty, przedstawienia teatralne, konkursy dla młodzieży szkolnej poświęcone literaturze i sztuce austriackiej, konkursy popularyzujące naukę języka niemieckiego, przyczyniając się do tego, aby Austria w możliwie szerokim zakresie obejmującym aspekty państwowe, geograficzne, a także ich mieszkańców była na Dolnym Śląsku dobrze znana. Głównym celem, który konsekwentnie realizuje, jest powodowanie, by dzięki uznanej i docenianej również z innych powodów działalności Biblioteki Austriackiej na UWr Austria

była korzystniej postrzegana na obszarze południowej Polski. Realizacja tego celu udaje się jej także dlatego, że dzięki skutecznym metodom reklamy i informacji potrafi dotrzeć do szerokiego kręgu odbiorców. Wśród zrealizowanych przez nią licznych projektów muzycznych jest m.in. doroczny Międzynarodowy Festiwal Muzyki Wiedeńskiej we Wrocławiu, w którym biorą udział artyści z wielu krajów, a koncerty odbywają się w salach prestiżowych obiektów we Wrocławiu. Publiczność wrocławska odbiera te cykliczne spotkania z muzyką Austrii w kategorii dobrej i po-

trzebnej tradycji. Jako dyrektor organizacyjny tego festiwalu współpracuje z wieloma instytucjami kulturalnymi na Dolnym Śląsku. W minionych latach współorganizowała nie tylko pierwszy cykl Dni Kultury Austriackiej oraz Dni Austrii we Wrocławiu, lecz także konferencję nauczycieli języka niemieckiego w Polsce i Tydzień Filmów Austriackich. W rozmaitych czasopismach publikuje artykuły poświęcone literaturze austriackiej i jest współwydawcą serii Biblioteka Austriacka. Mierzy się również z trudną dziedziną tłumaczeń austriackiej literatury. (z laudacji)

ODZNACZENIA PAŃSTWOWE I RESORTOWE

Prezydent RP, na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nadał w 2010 r. pracownikom Uniwersytetu Wrocławskiego: 6 Złotych Krzyży Zasługi i 2 Srebrne oraz 39 Złoty i 14 Srebrnych Medali za Długoletnią Służbę. Jak co roku, na wniosek rektora, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznała naszym pracownikom Medale Komisji Edukacji Narodowej – w bieżącym roku odznaczonych zostało 9 osób. Podczas uroczystości wręczone zostały także odznaczenia nadane i nieodebrane w latach ubiegłych. Listę odznaczonych odczytał prorektor prof. Ryszard Cach. Odznaczeniami państwowymi udękoroowała naszych pracowników wicewojewoda dolnośląska Ilona Antoniszyn-Klik.

Odznaczeni Medalem Złotym za Długoletnią Służbę

Złoty Krzyż Zasługi odebrali

- ♦ prof. Stanisław Bereś, Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
- ♦ dr Wojciech Cegła, Instytut Fizyki Teoretycznej
- ♦ mgr Tadeusz Juchniewicz, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- ♦ mgr Ewa Kłapcińska, Archiwum
- ♦ prof. Kazimierz Orzechowski, Wydział Chemii
- ♦ prof. Marek Winiarczyk, Instytut Historyczny

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymali

- ♦ dr hab. Zdzisław Jary, Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego
- ♦ dr hab. Stanisław Mazur, Instytut Nauk Geologicznych
- ♦ mgr Ewa Szynekiewicz, Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego
- ♦ dr hab. Janina Wołczuk, Instytut Filologii Słowiańskiej

Brązowy Krzyż Zasługi odebrała

- ♦ Lidia Jabłonka-Car, Wydział Chemii

Medal Złoty za Długoletnią Służbę otrzymali

- ♦ dr Ryszard Adamski, Instytut Genetyki i Mikrobiologii
- ♦ mgr Irena Cesarz, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
- ♦ mgr Halina Czarnecka-Trudzik, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- ♦ mgr Bożena Dmytrowicz, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- ♦ dr Maria Doroszkiewicz, Instytut Filologii Słowiańskiej
- ♦ Stanisław Drozdowski, Dział Infrastruktury Technicznej
- ♦ Małgorzata Fedorczyk, Kwestura
- ♦ mgr Grażyna Foltyń, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych

- ♦ Bogusław Frankowski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- ♦ Ryszard Gęślak, Dział Ochrony Mienia
- ♦ Irena Głowacz, Dział Badań Naukowych
- ♦ mgr Ewa Grabarska, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ mgr Alicja Jakubiszyn, em., Sekretariat NSZZ „Solidarność”
- ♦ mgr inż. Zbigniew Jankowski, Instytut Fizyki Doświadczalnej
- ♦ mgr Jerzy Katarzyński, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ mgr Maria Kocój, Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego
- ♦ Beata Koczapska, Dział Infrastruktury Technicznej
- ♦ Halina Koczut, em., Sekretariat NSZZ „Solidarność”
- ♦ mgr Alicja Kotarska, em., Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
- ♦ Renata Kramarczyk, Instytut Biologii Roślin
- ♦ dr Halina Kryza, Instytut Nauk Geologicznych
- ♦ Elżbieta Kujawa, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- ♦ mgr Lucyna Lehmann, em., Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- ♦ mgr Weronika Ligorowska, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- ♦ mgr Krystyna Lisowska, Dział Badań Naukowych
- ♦ mgr Jadwiga Łukaszewicz, em., Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ Zbigniew Mazan, Dział Infrastruktury Technicznej
- ♦ Wiesław Olejnik, Dział Infrastruktury Technicznej
- ♦ Władysław Paździor, Dział Infrastruktury Technicznej
- ♦ mgr Elżbieta Pietrzykowska, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ mgr Krzysztof Porembski, Instytut Matematyczny

- ♦ mgr Danuta Richter, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ Elżbieta Rochowczyk, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- ♦ dr Jolanta Rogowska, Instytut Fizyki Doświadczalnej
- ♦ dr Małgorzata Romanowska-Majsnrowska, Instytut Matematyczny
- ♦ prof. Jerzy Semków, em., Instytut Pedagogiki
- ♦ dr Teresa Suleja, Archiwum
- ♦ mgr Hanna Sztark, Instytut Historyczny
- ♦ prof. Zofia Tarajło-Lipowska, Instytut Filologii Słowiańskiej
- ♦ Włodzimierz Wrona, Dział Infrastruktury Technicznej
- ♦ Zofia Wróbel, Instytut Biologii Roślin
- ♦ Irena Wrzesińska, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ mgr Franciszka Zossel, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ mgr Daniela Żurak, Wydział Chemii

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę otrzymali

- ♦ Marek Chmielewski, Instytut Genetyki i Mikrobiologii
- ♦ mgr Iwona Domowicz, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ Honorata Gibka, Dział Kadr
- ♦ mgr Danuta Grochowska, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
- ♦ Zbigniew Kaczmarek, Dział Infrastruktury Technicznej
- ♦ mgr Alicja Korzeń, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- ♦ mgr Beata Krzywicka, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ mgr Magdalena Łuczak, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
- ♦ dr hab. Leszek Markowski, Instytut Fizyki Doświadczalnej
- ♦ Andrzej Musiański, Dział Infrastruktury Technicznej

- ♦ Małgorzata Olszewska, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ Krystyna Porębska, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ mgr Andrzej Rudecki, Instytut Biologii Roślin
- ♦ mgr Anna Szawłowska-Kubik, Instytut Biologii Roślin

Medale Komisji Edukacji Narodowej przyznawane są za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania, w szczególności w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Medalami udekorowała odznaczonych dolnośląska wicekurator oświaty Danuta Leśniewska.

Odznaczeni Medalem Komisji Edukacji Narodowej

Medalem Komisji Edukacji Narodowej zostali odznaczeni

- ♦ dr Bogna Bartosz, Instytut Psychologii
- ♦ dr Iwona Bińkowska, Biblioteka Uniwersytecka
- ♦ prof. Ryszard Błaszczyszyn, em., Instytut Fizyki Doświadczalnej
- ♦ dr Lucyna Harc, Instytut Historyczny

- ♦ prof. Ryszard Jakubas, Wydział Chemii
- ♦ prof. Zbigniew Jaskólski, Instytut Fizyki Teoretycznej
- ♦ dr Zygmunt Mazur, Instytut Fizyki Doświadczalnej
- ♦ dr Krzysztof Omiljanowski, Instytut Matematyczny
- ♦ dr Janusz Przesławski, Instytut Fizyki

- Doświadczalnej
- ♦ dr Wanda Sawka-Dobrowolska, em., Wydział Chemii
- ♦ prof. Milica Semków, Instytut Filologii Słowiańskiej
- ♦ prof. Zofia Tarajło-Lipowska, Instytut Filologii Słowiańskiej
- ♦ dr Jacek Witkowski, Instytut Historii Sztuki

ODZNACZENI ŻŁOTYM MEDALEM UWR

Sylwetki uhonorowanych Złotym Medalem Uniwersytetu Wrocławskiego przedstawiła prorektor prof. Teresa Łoś-Nowak i wręczyła odznaczenia.

Prof. Conrad Firling, biolog, profesor Uniwersytetu Minnesoty w Duluth. Był rzecznikiem nawiązania ścisłej współpracy między tą uczelnią a Uniwersytetem Wrocławskim. Starania profesora doprowadziły do utworzenia w 2006 r. anglojęzycznej

letniej szkoły mikrobiologii ogólnej dla studentów Uniwersytetu Minnesoty w Duluth, prowadzonej w Instytucie Genetyki i Mikrobiologii naszej uczelni. Dotychczas w kursie tym uczestniczyło blisko 60 studentów, którzy oprócz zdobywania wiedzy mieli okazję poznać polską kulturę. Podczas ostatniej wizyty prof. Firlinga we Wrocławiu zadeklarowano przedłużenie tej

współpracy do 2012 r. oraz włączenie w nią Instytutu Biologii Roślin.

Prof. Teresa Kulak, historyk, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego. Z naszą uczelnią związała się już na studiach, tu przeszła wszystkie szczeble kariery naukowej. Prof. Kulak od wielu lat kieruje Zakładem Historii Polski i Powszechnej od XIX do XX wieku Instytutu Historycznego. W swoich badaniach naukowych wiele

uwagi poświęca tematyce wrocławskiej oraz historii wrocławskiego środowiska naukowego, w tym także naszej uczelni. Wynikiem tych zainteresowań jest m.in. współautorstwo „Historii Uniwersytetu Wrocławskiego 1702–2002”.

Prof. Stanisław Lorenc, geolog, badacz dna oceanicznego i inicjator polskich badań

związanych ze zjawiskiem tsunami. Profesor Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, w latach 2002–2008 rektor tej uczelni. Prof. Lorenc jest wychowankiem Instytutu Nauk Geologicznych naszej uczelni, był naszym pracownikiem w latach 1969–1992 i przeszedł u nas pierwsze szczeble kariery naukowej. Był inspiratorem i organizatorem współpracy naukowej wrocławskiej geologii z licznymi ośrodkami zagranicznymi. Dzięki jego

wysiłkom nasz Instytut Nauk Geologicznych stał się wiodącym ośrodkiem badań geologicznych w kraju. Pomimo związania się z poznańskim ośrodkiem geologicznym, nigdy nie zerwał kontaktów ze swoją macierzystą uczelnią. Nadal aktywnie wspiera badania naukowe ośrodka wrocławskiego i uczestniczy w rozwoju jego młodej kadry.

Prof. Jan Przybyłek, hydrogeolog, lider modelowania numerycznego wód podziemnych, profesor Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, wychowanek Instytutu Nauk Geologicznych naszej uczelni.

Prof. Przybyłek przyczynił się do rozwoju badań i kształcenia w zakresie hydrogeologii w naszym Instytucie Nauk Geologicznych. W fazie tworzenia Zakładu Hydrogeologii prowadził wykłady i zajęcia o wodach podziemnych. Wspierał i inicjował

nowoczesne metody badawcze zarówno polowe, jak i modelowania numerycznego. Zajmował się promocją absolwentów hydrogeologii w wielu dziedzinach zarezerwowanych dotychczas dla kierunków technicznych. Dzięki tym zabiegom absolwenci wrocławskiej hydrogeologii mogą obecnie pracować w takich przedsiębiorstwach, jak Państwowy Instytut Geologiczny, KHGM Polska Miedź SA czy też w strukturach urzędów wojewódzkich.

Prof. Stanisław Waltoś, prawnik, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, dyrektor Muzeum tej uczelni. Dzięki wstawiennictwu prof. Waltośa Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego odzyskało część kolekcji instrumentów astronomicznych Obserwatorium Astronomicznego utworzonego na naszej uczelni u schyłku XVIII wieku. Instrumenty te wywiezione zostały w 1945 r. z uszkodzonych podczas wojny budynków uniwersyteckich. Była to kolekcja, która

znalazła się wówczas w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, po drugiej części kolekcji ślad zaginął. Współpraca między Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie a Muzeum UWr jest

owocna i ciągle się rozwija. Jej intensyfikację przyniósł rok 2009. Od tego czasu w Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego możemy podziwiać insygnia lwowskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza, które zaginęły w 1939 r.

DAR TOWARZYSTWA NIEMIECKO-POLSKIEGO DLA UWR

Prof. Norbert Heisig, prezes Towarzystwa Niemiecko-Polskiego Uniwersytetu Wrocławskiego złożył na ręce Jego Magnificencji szczególny dar. Poprzedził jego wręczenie wystąpieniem, czytając po raz pierwszy tekst płynną polszczyzną. Dar i słowa w języku polskim były dla Magnificencji miłym zaskoczeniem i niespodzianką.

Magnificencjo, Szanowni Państwo! Niemiecko-Polskie Towarzystwo Uniwersytetu Wrocławskiego, do którego należy prawie pięćset niemieckich i polskich członków, pragnie dziś uczynić szczególnie podarunek Uniwersytetowi z okazji dwusetnej rocznicy urodzin Fryderyka Chopina: złoty medal, stworzony przez członka naszego Towarzystwa, Harry Maximiliana Buchbergera – jednego z najznakomitszych medalierów europejskich. Na awersie prezentowany jest autograf Fryderyka Chopina oraz jego portret wykonany według znanego obrazu Eugena Delacroix. Na awersie natomiast widnieje napis w języku niemieckim, w tłumaczeniu na język polski brzmi: „Fryderyk Chopin tysiąc osiemset dziesięć – tysiąc osiemset czterdzieści dziewięć; Wielkiemu polskiemu Europejczykowi upamiętniając dwóchsetną rocznicę urodzin; Niemiecko-Polskie Towarzystwo Uniwersytetu Wrocławskiego – dwa tysiące dziesięć”.

Obok znajduje się liść wawrzynu. Ten złoty medal jest unikatem: został on wygrawerowany a nie odlany. Istnieje tylko ten jeden egzemplarz.

Harry Maximilian Buchberger wykonał i przekazał w darze naszej uczelni, poza tegorocznym złotym medalem poświęconym Fryderykowi Chopinowi, trzy medale: złoty medal wybity w 2002 r. z okazji 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego, srebrny medal upamiętniający 125. rocznicę doktoratu honoris causa nadanego przez UWr Johannesowi Brahmsowi, ofiarowany w 2004 r., i złoty medal upamiętniający 500-lecie nadania pierwszego aktu założycielskiego naszej uczelni, czyli dokumentu fundacyjnego „Generale literarum Gymnasium”, wystawionego przez Władysława Jagiellończyka 20 lipca 1505 r., ofiarowany w 2005 r. Ponadto w 2006 r. przekazał naszej uczelni cenny wielotomowy zbiór reprodukcji grafik Leonarda da Vinci.

Towarzystwo Niemiecko-Polskie Uniwersytetu Wrocławskiego powstało w 2001 r. z inicjatywy prof. Norberta Heisiga, b. dyrektora Akademickiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu w Hamburgu, urodzonego w Breslau w 1933 r. Harry Maximilian Buchberger jest jego honorowym członkiem.

Harry Maximilian Buchberger (ur. 1923 w Breslau), absolwent Staatlichen Zeichenakademie w Hanau i Johann-Wolfgang-Goethe-Universität we Frankfurcie nad Menem, jeden z najznajomitszych europejskich medalierów. Wykonał m.in. medal dla angielskiego dworu królewskiego. Laureat licznych nagród i wyróżnień, jego dzieła można było podziwiać na prestiżowych międzynarodowych wystawach m.in. w Brytyjskim Muzeum Sztuki Medalierskiej w Londynie, Węgierskiej Galerii Narodowej w Budapeszcie, Miejskim Muzeum im. Bodego w Berlinie, Muzeum Narodowym w Norymberdze.

LAUREAT ZŁOTEJ SERII UWR

Laureatem czwartej edycji konkursu Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego na publikację w Złotej Serii uczelni został prof. Józef Szykulski, autor książki „Starożytne Peru”.

Jest to historia rozwoju cywilizacyjnego rozległego geograficznie regionu Andów Centralnych – od zachodniej Boliwii, przez dzisiejsze Peru, aż po północne skrawki Chile – mniej więcej od 8000 lat przed naszą erą (tzw. schyłkowy plejstocen) do początków okresu kolonialnego (XVI wiek n.e.), kiedy to potężne imperium Inków (Tawantinsuju) zostało podbite zaledwie przez 300 hiszpańskich *desperados* pod wodzą Pizarra – byłego świniopasa, a wkrótce wicekróla.

Starożytne Peru to teren wielu wspaniałych kultur i cywilizacji prekolumbijskich, od dawna niezwykle fascynujący archeologów i historyków, bo wyjątkowo obfitujący w pozostałości archeologiczne, z najsłynniejszymi Tiahuanaco i Machu Picchu na czele. Autor monografii „Sta-

rożytne Peru” pokusił się o ukazanie „motyryki przemian kulturowych” na tym terytorium i zaprezentowanie aktualnych „koncepcji wyjaśniających przyczyny tych zjawisk”.

W rezultacie otrzymaliśmy książkę niezwykle ważną, która jest w Polsce pierwszym i najpełniejszym, a w świecie zapewne najaktualniejszym opracowaniem blisko 10 tys. lat prekolumbijskich dziejów najciekawszego regionu Ameryki Południowej. Dodatkowymi, wręcz bezcennymi walorami tego dzieła są: oryginalność – powstało ono w znacznym stopniu na podstawie wieloletnich badań terenowych autora; świetne fotografie i plansze poglądowe – również w większości będące jego dziełem; język – dalece odbiegający od formalnej sztamki większości prac naukowych; wprowadzona przez Szykulskiego nowa – zgodna z ostatnimi ustaleniami peruwiańskimi – pisownia nazw od dziesięcioleci występujących w naukowym obiegu (dotąd np. „Cuzco” i „Nazca”, teraz – „Cusco” i „Nasca”).

Laureat otrzymał pamiątkowy dyplom oraz pierwsze egzemplarze nagrodzonej książki – wydanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego w prestiżowej Złotej Serii. Wydawca ze swej strony dołożył starań, by forma nie odstawała poziomem od treści, i zdecydował się na dodatkowy ekspens, jakim było uwydatnienie kolorem pięknych, niezwykle licznych i starannie rozmieszczonych fotografii.

Krzysztof Uściński

Archeolog Józef Szykulski jest profesorem naszej uczelni, a od 1994 r. także Uniwersytetu Katolickiego Santa Maria w Arequipie w Peru. Zajmuje się dziejami Ameryki prekolumbijskiej. Prowadził badania w Boliwii, Kolumbii i Peru. Od 2008 r. w ramach projektu „Rio Tambo” kieruje

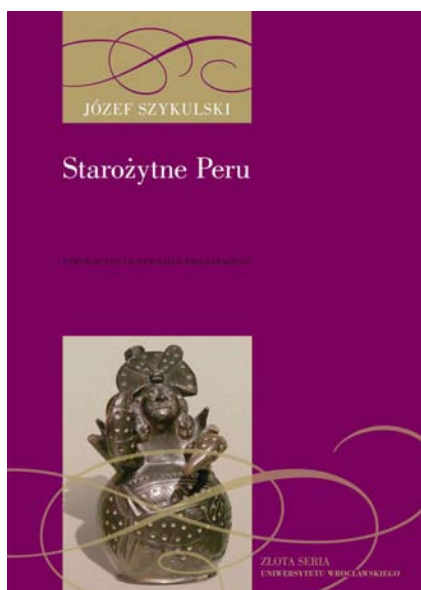

pracami archeologicznymi prowadzonymi wzdłuż biegu tej rzeki: od znajdujących się na ponad 5 tys. m n.p.m. źródeł aż po ujście Pacyfiku.

Wystawę poświęconą misji archeologicznej naszych uczonych w Peru można oglądać w holu gmachu głównego Uniwersytetu Wrocławskiego na pierwszym piętrze do 15 grudnia.

Przypomnijmy, że konkurs na publikację w Złotej Serii Uniwersytetu Wrocławskiego po raz pierwszy ogłoszono w 2007 r. Wówczas jury wyjątkowo uhonorowało dwóch autorów: z numerem 1. i 2. w Złotej Serii ukazały się „Domus Bolezlai. W poszukiwaniu tradycji dynastycznej Piastów (do około 1138 roku)” – historyka Przemysława Wiszewskiego oraz „Władze Królestwa Polskiego wobec chasydyzmu. Z dziejów stosunków politycznych” – filologa i historyka Marcina Wodzińskiego. Laureatem drugiej edycji był archeolog Borys Paszkiewicz, autor pracy „Brakteaty – pieniądz średniowiecznych Prus”. Czwarta złota książka to „Historia – dialog – literatura. Interakcyjna teoria procesu historycznoliterackiego” polonisty Mariana Bieleckiego.

(por)

WYRÓŻNIENI NAGRODAMI REKTORA UWR

Nagrody rektora wręczył reprezentantom wydziałów prorektor prof. Adam Jezierski.

Nagrody rektora Uniwersytetu Wrocławskiego odebrali

- ♦ prof. Bogusław Banaszak z Katedry Prawa Konstytucyjnego
- ♦ prof. Lech Borowiec z Instytutu Zoologicznego
- ♦ prof. Marek Bożejko z Instytutu Matematycznego

- ♦ dr Robert Falewicz z Instytutu Astronomicznego
- ♦ prof. Janina Gajda-Krynicka z Instytutu Filozofii
- ♦ dr Andrzej Gniewek z Zakładu Chemii Nieorganicznej
- ♦ prof. Julia Jezierska z Zakładu Podstaw Chemii
- ♦ prof. Mariusz Jędrysek z Instytutu Nauk Geologicznych
- ♦ dr hab. Tomasz Jurdziński z Instytutu

Informatyki

- ♦ dr hab. Magdalena Koch z Instytutu Filologii Słowańskiej
- ♦ prof. Zdzisław Latajka z Zakładu Chemii Teoretycznej
- ♦ prof. Jan Łoboda z Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego
- ♦ prof. Krzysztof Migoń z Instytutu Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa
- ♦ prof. Borys Paszkiewicz z Instytutu Archeologii

- ♦ prof. Jerzy Pietrzak z Instytutu Historycznego
- ♦ zespół z Instytutu Biologii Roślin: prof. Aleksandra Samecka-Cymerman, dr Krzysztof Kolon oraz dr Andrzej Staniewicz
- ♦ prof. Jacek Sroka z Instytutu Politologii
- ♦ prof. Marek Szydło z Instytutu Nauk Administracyjnych
- ♦ prof. Jacek Świątkowski z Instytutu Matematycznego
- ♦ dr Mariusz Woronowicz z Instytut Fizyki Doświadczalnej
- ♦ dr Małgorzata Zakrzewska z Zakładu Inżynierii Białka

Pozostałym wyróżnionym z okazji Święta Uniwersytetu Wrocławskiego nagrody zostaną wręczone w jednostkach wydziałowych.

Wyróżnieni nagrodami rektora UWr

W ORATORIUM MARIANUM

Po głównej uroczystości w Auli Leopoldyńskiej uczestnicy udali się do sali muzycznej naszej uczelni, gdzie uhonorowani odebrali gratulacje i podziękowali za wyróżnienia. Napłynęło wiele listów z gratulacjami dla wyróżnionych i życzeniami z okazji Święta Uniwersytetu Wrocławskiego.

Rektor Marek Bojarski i konsul generalny Republiki Austrii Christophe Ceska otworzyli w Oratorium Marianum wystawę grafiki i rysunku austriackiego artysty Emila

Siemeistera. Wystawę będzie można oglądać przez dwa miesiące.

Emil Siemeister (ur. 1954 r.) miał dotychczas 30 wystaw indywidualnych, prezentował także swoje prace na 23 wystawach zbiorowych w europejskich ośrodkach kultury, m.in. w Niemczech, Szwajcarii, Czechach, na Węgrzech, w Słowenii, Belgii, Luksemburgu, Hiszpanii, Austrii, a także w Indonezji i Nowym Jorku. Artysta jest pedagogiem, edytorem, publicystą i autorem wielu katalogów i książek o sztuce oraz twórcą filmów i wideo.

Jego Magnificencja zaprosił następnie zebranych do toastu i poczęstunku.

Kazimiera Dąbrowska

Kabinette, praca Emila Siemeistera

Emil Siemeister, autor wystawy

Odznaczeni i nagrodzeni

fot. Jerzy Katarzyński

Nagroda Księżnej Jadwigi Śląskiej 2010..... ➔ 4

Laureatkami Nagrody Księżnej Jadwigi Śląskiej zostały w tym roku prof. Gesine Schwan i prof. Dorota Simonides, którą odebrały z rąk wiceprezydenta Wrocławia Macieja Bluja i rektora UWr prof. Marka Bojarskiego.

Prof. Georges Boulon doktorem h.c. UWr ➔ 5

Godność doktora honoris causa otrzymał 15 listopada prof. Georges Boulon, wybitny fizyk i chemik z Uniwersytetu Claude'a Bernarda w Lyonie. Jest związany z chemikami UWr wieloletnią przyjaźnią.

Złoty Krzyż Honorowy Republiki Austrii..... ➔ 9

Prezydent Republiki Austrii nadał mgr Dalii Żminkowskiej z naszej uczelni Złoty Krzyż Honorowy za Zasługi na rzecz Republiki Austrii. Odznaczoną udekorował konsul generalny Austrii w Krakowie Christophe Ceska.

Złote Medale UWr..... ➔ 11

Złotym Medalem UWr za zasługi na rzecz uczelni zostali odznaczeni: prof. Conrad Firling, prof. Teresa Kulak, prof. Stanisław Lorenc, prof. Jan Przybyłek i prof. Stanisław Waltoś.

Złota Seria UWr 2010..... ➔ 13

Laureatem czwartej edycji konkursu Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego na publikację w Złotej Serii uczelni został prof. Józef Szykułski, autor książki „Starożytne Peru”.

Jubileusze profesora Krzysztofa Migonia ➔ 16

70. urodziny i 50-lecie pracy naukowej świętował 14 października w Oratorium Marianum Profesor Krzysztof Migon z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa.

PRZEGLĄD UNIWERSYTECKI

Pismo informacyjne Uniwersytetu Wrocławskiego
Listopad 2010, nr 11 (172), rok wydania XVI
ISSN 1425-798X

Wydawca: Uniwersytet Wrocławski, pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław

Redaktor: Kazimiera Dąbrowska, e-mail: kada@adm.uni.wroc.pl

Adres Redakcji: pl. Uniwersytecki 1 (pok. 134), 50-137 Wrocław, tel. (071) 375-20-77, tel. kom. 0-601 739 097, fax (071) 372-40-30

PU w internecie: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl>

Przygotowanie do druku i druk: Drukarnia ARGi

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i opracowywania artykułów. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych listów i opinii.

W NUMERZE

65. ROCZNICA PIERWSZYCH WYKŁADÓW	1
ŚWIĘTO UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO	3
♦ Uhonorowane Nagrodą Księżnej Jadwigi Śląskiej	
♦ Profesor Georges Boulon doktorem h.c. UWr	
♦ Złoty Krzyż Honorowy Republiki Austrii	
♦ Odznaczenia państwowe i resortowe	
♦ Odznaczeni Złotym Medalem UWr	
♦ Dar Towarzystwa Niemiecko-Polskiego dla UWr	
♦ Laureat Złotej Serii UWr	
♦ Wyróżnieni nagrodami rektora UWr	
LAURY	16
♦ Jubileusze Profesora Krzysztofa Migonia	
♦ Gwiazdy doskonałości dla chemików	
♦ Nowe nominacje profesorskie i wyróżnienia	
♦ Doktorat Sławomira Czapnika nagrodzony	
♦ Nagrody za rozprawy z historii opozycji w PRL	
AMBASADOR KRÓLESTWA NIDERLANDÓW Z AKADEMICKĄ WIZYTĄ	20
PRAWNICY Z WIZYTĄ W KAZACHSTANIE	21
PODMIOTOWOŚĆ SPOŁECZNA	22
NAUKOWO O TURYSTYCE BIZNESOWEJ	23
ŚCIEŻKA PRZYRODNICZO-EDUKACYJNA IMIENIA WOJTKA GRABIŃSKIEGO	24
Z OBRAD SENATU UWr	26
KALEJDOSKOP NAUKI	26
NOWOŚCI WYDAWNICTWA UWr	28
ODESZLI NA ZAWSZE	30
PREZENTACJE. BIURO WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ	31

I str. okładki: Pomnik martyrologii profesorów lwowskich.

II i IV str. okładki: Święto Uniwersytetu Wrocławskiego.

• Nagrodę Księżnej Jadwigi Śląskiej odebrały prof. Gesine Schwan i prof. Dorota Simonides

• Profesor Georges Boulon doktorem h.c. UWr

• Złoty Krzyż Honorowy za Zasługi na rzecz Republiki Austrii dla mgr Dalii Żminkowskiej

• Odznaczeni Złotym Krzyżem Zasługi Prezydenta RP

• Odznaczeni Srebrnym Krzyżem Zasługi Prezydenta RP

• Odznaczeni Medalem Złotym za Długoletnią Służbę (fot. Marcin Szala)

• Uhonorowani Medalem Złotym za Długoletnią Służbę

• Uhonorowani Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę

• Medale Komisji Edukacji Narodowej

• Złoty medal z okazji 200-lecia urodzin Fryderyka Chopina od prof. Norberta Heisiga

• Odznaczeni Złotym Medalem UWr

• Laureat Złotej Serii UWr prof. Józef Szykułski (fot. Małgorzata Porada)

• Wyróżnieni nagrodami rektora UWr.

III str. okładki: Prezentacje. Biuro Współpracy Międzynarodowej.

• Targi w Chinach.

• Spotkania z fundacjami.

• Umowy bilateralne z uczelniami partnerskimi.

• Dni UWr na Uniwersytecie Lwowskim, maj 2010 r.

• Targi w Kazachstanie.

• Materiały promocyjne i informacyjne.

• Uroczystość 10-lecia uczestnictwa UWr w programie LLP-Erasmus.

• Otwarcie roku akademickiego 2010/2011 dla studentów międzynarodowych.

(fot. okł. I, II, IV: Jerzy Katarzyński, III: archiwum BWM)

Jubileusze Profesora Krzysztofa Migonia

70. urodziny i 50-lecie pracy naukowej świętował 14 października w Oratorium Marianum Profesor Krzysztof Migoń z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa.

Uroczystości patronował Jego Magnificencja Marek Bojarski, a uświetnili ją swoją obecnością dziekan Wydziału Filologicznego prof. Michał Sarnowski, przedstawiciele instytutów bibliotekoznawczych z całej Polski, wielu pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego. Grono bibliologów oraz bibliotekarzy licznie reprezentowali goście (często dawni uczniowie Jubilata) z wielu miast Polski; zarówno z uniwersytetów, jak i z bibliotek Warszawy, Krakowa, Katowic, Torunia, Gdańska, Poznań, Lublina, Kielc i Kalisza. Z zagranicy przybyli prof. Alfred Świerk (Moguncja) i doc. Gabriela Žibritová (Bratysława). Nie zabrakło także współpracowników, przyjaciół oraz członków najbliższej rodziny.

Z okazji jubileuszu przygotowana została księga pamiątkowa, zatytułowana *Książka zawsze obecna. Prace ofiarowane Profesorowi Krzysztofowi Migoniowi*. Tom ten zawiera 39 prac w 6 językach, dedykowanych Profesorowi przez autorów z 6 krajów. W trakcie uroczystości pięknie wydaną publikację wręczyły Jubilatowi przedstawicielki komitetu redakcyjnego prof. Marta Skalska-Zlat, prof. Małgorzata Komza oraz prof. Maria Kocójowa.

Profesor Krzysztof Migoń związany jest z Instytutem Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego od ponad 50 lat, najpierw jako student, następnie asystent, potem adiunkt, a wreszcie profesor. Doktoryzował się w 1968 r., habilitował w 1976 r. na podstawie pracy *Nauka o książce wśród innych nauk społecznych*. Tytuł profesora otrzymał w 1982 r. W latach 1981–1996 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Bibliotekoznawstwa, kierował też Zakładem Teorii i Historii Książki.

Jubilat jest aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego, członkiem honorowym Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, członkiem Arbeitskreis Druckgeschichte w Wormacji, Association Internationale de Bibliologie w Paryżu, Gutenberg Gesellschaft w Moguncji, Leibniz-Sozietät w Berlinie. Uczestniczył w pracach wielu komisji naukowych,

fol. archiwum

m.in. Komitetu Informacji Naukowej i Komitetu Naukoznawstwa przy Prezydium PAN, Komisji Nauk Filologicznych Oddziału PAN we Wrocławiu, a obecnie w Komisji Kultur Europejskich, Komisji Historii Książki i Bibliotek Komitetu Nauk Historycznych PAN. Od wielu lat jest członkiem Rady Naukowej Biblioteki Narodowej, której przewodniczył w latach 1998–2004, był także członkiem Rady Naukowej Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk (1999–2002). W latach 1991–2010 był członkiem Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

Dorobek naukowy prof. Migonia to kilkadziesiąt publikacji, z których najważniejsze to *Recepcja książki orientalistycznej na Śląsku do końca XVIII wieku* (1969), *Z dziejów nauki o książce* (1979) oraz *Nauka o książce. Zarys problematyki* (1984, przetłumaczona także na rosyjski i niemiecki). Znaczna część prac Jubilata ukazała się w czasopiśmie zagranicznych. Prof. Migoń przez wiele lat pełnił obowiązki redaktora czasopisma bibliologicznego „Studia o Książce”. Był członkiem rady redakcyjnej serii „Buchwissenschaftliche Beiträge aus dem Deutschen Bucharchiv” w Monachium, komitetów redakcyjnych litewskich czasopism księgo- i bibliotekoznawczych „Knygotyra” i „Bibliotekininkyste”. Jubilat jest autorem i konsultantem działu „Nauka o książce” w *Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN*, autorem haseł w *Lexikon des gesamen Buchwesens* oraz w encyklopedii *Les sciences de l'écrit*.

Prof. Migoń wypromował wielu doktorów, którzy krzewią idee wrocławskiej szkoły bibliologicznej w ośrodkach krajowych i zagranicznych, był recenzentem wielu rozpraw doktorskich i habilitacyjnych, opiniodawcą w postępowaniach awansowych na tytuł oraz stanowisko profesora w uczelniach polskich i zagranicznych, a

także w Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów. Wielokrotnie był nagradzany nagrodami ministerialnymi (w roku 2009 za całokształt dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych) oraz rektorskimi.

Jubilat prócz pięknych bukietów, otrzymał w darze – jak na prawdziwego człowieka książki przystało – wiele pięknych wydawnictw. W wypowiedziach laudacyjnych podkreślano jego zasługi dla ugruntowania i rozwoju bibliologii rozumianej jako nauka o kulturze książki. Dzięki swym dokonaniom naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym prof. Migoń to niekwestionowany autorytet w polskim i zagranicznym księgo- i bibliotekoznawstwie. Sam Jubilat tak podsumował 50 lat swej dotychczasowej pracy naukowej: „uprawiałem refleksję teoretyczną nad dyscypliną, która zajmuje się światem książek – nad bibliologią. Przypuszczam, że udało mi się, w pewnym naturalnie stopniu i zakresie, uściślić aparaturę pojęciową bibliologii, uporządkować jej pole badań, dodać do niej nowe elementy”.

Po oficjalnych wystąpieniach wzniesiono toast za zdrowie i dalszą pracę naukową Jubilata, a Profesor przyjmował gratulacje od zgromadzonych gości.

Agnieszka Łuszkak

Gwiazdy doskonałości dla chemików

Niezależna niemiecka instytucja monitorująca europejskie uczelnie ogłosiła ranking wydziałów prowadzących studia magisterskie i doktoranckie na kierunkach: biologia, chemia, fizyka i matematyka. Nasz Wydział Chemii, podobnie jak dwa lata temu, znalazł się w Grupie Doskonałych.

„To jest ranking europejskich uniwersytetów. Na podanej liście znajdź dla siebie ciekawe miejsce studiów magisterskich czy doktoranckich” – tak zaczyna się artykuł w internetowym wydaniu „Die Zeit”, prezentujący wyniki badań przeprowadzonych w 2010 roku przez niezależne niemieckie Centrum Rozwoju Szkolnictwa Wyższego (CHE). Doskonałych wybierano w tym roku spośród jednostek akademickich oferujących studia II i III stopnia na kierunkach: biologia, chemia, fizyka i matematyka. Podano też wyniki badań z ubiegłego roku dla studiów ekonomicznych, psychologii i politologii.

Rezultat to raczej szczegółowa analiza jakości oferowanych przez uczelnie studiów niż typowy ranking. Dla każdej dyscypliny naukowej wybrano w dwuetapowym

postępowaniu grupę ok. 60 doskonałych wydziałów, którym nie przypisywano dokładnych pozycji na liście.

W pierwszym etapie CHE oceniała wydziały wszystkich uczelni z 19 krajów europejskich, które oferują wybrany kierunek studiów. Uwzględniano siedem wskaźników: liczbę publikacji, cytowania, mobilności kadry, mobilności studentów, udział w programie Erasmus Mundus, realizowane projekty Marie Curie oraz renomę uczonych (Nagroda Nobla, Medal Fieldsa, granty Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych). Za każdy z siedmiu wskaźników można było dostać gwiazdę. Trzeba było zdobyć co najmniej dwie, aby awansować do drugiego etapu.

Okazało się, że Polska chemią stoi. Pierwsza selekcja wyłoniła cztery polskie uniwersytety: Wrocławski, Warszawski, Jagielloński i Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wszystkie awansowały dzięki swoim wydziałom chemicznym (UJ także ze względu na ocenianą w roku ubiegłym politologię). Każdy z „doskonałych” polskich wydziałów chemicznych zdobył trzy gwiazdy. Nasz Wydział Chemii – za publikacje, mobilność kadry i program Erasmus Mundus.

Tak wyselekcjonowane wydziały poddano dodatkowym badaniom. Posłużono się dwoma kwestionariuszami – instytucjonalnym (wypełniały go władze wydziału) i studenckim. Na tym etapie nasz Wydział Chemii otrzymał kolejne trzy gwiazdy – jedną za parametry z ankiety instytucjonalnej i dwie za oceny studenckie. Pozytywne opinie studentów najwięcej gwiazd, bo aż sześć, przysporzyły Uniwersytetowi Jagiellońskiemu.

Najlepiej w Europie wypadła Wielka Brytania. Wśród najlepszych uczelni było siedem brytyjskich, które okazały się „doskonałe” we wszystkich czterech ocenianych w tym roku dyscyplinach naukowych.

Małgorzata Porada-Labuda

Nowe nominacje profesorskie i wyróżnienia

Podczas uroczystego posiedzenia Senatu UWr 27 października w Oratorium Marianum JM prof. Marek Bojarski wręczył nauczycielom akademickim akty mianowania na stanowisko profesora w naszej uczelni i listy gratulacyjne wyróżnionym pracownikom i studentom.

Nominacje na stanowisko profesora zwyczajnego otrzymali

- ♦ prof. Krystyna Ferenz z Instytutu Pedagogiki
- ♦ prof. Maria Rospenk z Wydziału Chemii

Profesor Maria Rospenk

Nominacje na stanowisko profesora nadzwyczajnego odebrali

- ♦ prof. Dagmara Kornobis-Romanowska z Katedry Prawa Międzynarodowego i Europejskiego

- ♦ prof. Bogusław Hajduk z Instytutu Matematycznego
- ♦ prof. Borys Paszkiewicz z Instytutu Archeologii
- ♦ prof. Jadwiga Sadowska z Instytutu

Nominowani na stanowisko profesora nadzwyczajnego

Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

- ♦ prof. Wojciech Soliński z Instytutu Filologii Polskiej
- ♦ prof. Maria Wierzejewska z Wydziału Chemii
- ♦ prof. Joanna Wojdon z Instytutu Historycznego
- ♦ prof. Bronisław Wojtuń z Instytutu Biologii Roślin
- ♦ prof. Zdzisław Winnicki z Instytutu Studiów Międzynarodowych
- ♦ prof. Witold Charatonik z Instytutu Informatyki

Wyróżnieni w różnych konkursach pracownicy naukowcy i studenci otrzymali listy gratulacyjne.

♦ Dr Jarosław Byrka, młody naukowiec z Instytutu Informatyki z naszej uczelni, został tegorocznym laureatem szóstej edycji konkursu o Nagrodę im. Witolda Lipskiego. Nagroda ta została ustanowiona przed sześcioma laty przez Fundację Rozwoju Informatyki we współpracy z Polskim Stowarzyszeniem dla Maszyn Liczących i Polskim Towarzystwem Informatycznym. Jej inicjatorami byli polscy informatycy pracujący za granicą. W czerwcu br. dr Byrka otrzymał prestiżową nagrodę za najlepszą pracę przedstawioną na 42. Sympozjum on Theory of Computing w Cambridge. Stworzył algorytm, który będzie użyteczny m.in. przy projektowaniu sieci telekomunikacyjnych. We wrześniu Fundacja na rzecz Nauki Polskiej przyznała mu blisko 290 tys. zł subsydium z programu Homing Plus, który jest rozwinięciem programu Powroty/

Nagrodzony dr Jarosław Byrka

Piotr Lisak i Maciej Szyszkowski, wyróżnieni studenci

Stypendiści Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Homing. Celem programu jest zachęcenie młodych, do 30 lat, badaczy zarówno obywateli polskich, jak i obcokrajowców do prowadzenia pracy badawczej w Polsce.

Wśród tegorocznych laureatów konkursu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na stypendia dla młodych wybitnych badaczy znalazło się dziesięciu naukowców z Uniwersytetu Wrocławskiego. Stypendia otrzymali

w kategorii nauk ścisłych

- ♦ dr Marcin Bieńkowski z Instytutu Informatyki
- ♦ dr hab. Dariusz Buraczewski z Instytutu Matematycznego
- ♦ dr Krzysztof Graczyk z Instytutu Fizyki Teoretycznej
- ♦ dr Krzysztof Krupiński z Instytutu Matematycznego
- ♦ dr Piotr Wnuk-Lipiński z Instytutu Informatyki

Dr Artur Krężel, stypendysta „Polityki”

Krzysztof Wojewodzik, III w konkursie „Studencki Nobel”

w kategorii nauk przyrodniczych

- ♦ dr Małgorzata Zakrzewska z Zakładu Inżynierii Białka Instytutu Biotechnologii
- ♦ dr inż. Marcin Kadej z Instytutu Zoologicznego

w kategorii nauk humanistycznych i społecznych

- ♦ dr Agnieszka Jagodzińska z Instytutu Filologii Polskiej
- ♦ dr Wojciech Małecki z Instytutu Filologii Polskiej
- ♦ dr Lech Marek z Instytutu Archeologii

Tygodnik „Polityka” po raz dziesiąty przyznał stypendia najbardziej obiecującym młodym uczynom. W elitarniej dwudziestce znalazło się dwóch naukowców z naszej uczelni

- ♦ dr Artur Krężel z Zakładu Inżynierii Białka Wydziału Biotechnologii
- ♦ dr Marcin Stępień z Wydziału Chemii

Gratulacje odebrali również studenci. Z Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego uhonorowani zostali

- ♦ Piotr Lisak
- ♦ Maciej Szyszkowski

Są oni laureatami I miejsca w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Historyczno-Prawnej im. Michała Szczanieckiego. Organizatorem był Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Z Kolegium Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych wyróżniony został

- ♦ Krzysztof Wojewodzik, zdobywca trzeciego miejsca w konkursie „Studencki Nobel 2010”.

Magnificencja Rektora oraz członkowie Senatu wraz z nominowanymi i wyróżnionymi wzniesli toast lampką wina, a przy poczęstunku odbierali i składali gratulacje.

(kad)

Doktorat Sławomira Czapnika nagrodzony

W konkursie na najlepszą pracę doktorską z nauki o komunikowaniu zwyciężył dr Sławomir Czapnik z Instytutu Politologii UW, wychowanek prof. Zbigniewa Wiktora.

Konkurs rozstrzygnęło 5 września, w pierwszym dniu II Kongresu w Lublinie, Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej. Była to już druga edycja tego ogólnopolskiego konkursu. Praca dr. Czapnika pt. „Anglosaski nurt ekonomii politycznej komunikowania.

Powstanie, rozwój i stan obecny”, obroniona w maju 2009 r., okazała się najlepsza. Prof. Zbigniew Wiktor odebrał dyplom za opiekę promotorską z rąk przewodniczącego Kapituły Konkursu prof. Zbigniewa Oniszczyka z UMCS w Lublinie i prezesa Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej prof. Bogusławy Dobek-Ostrowskiej. Laureat jest obecnie adiunktem w Uniwersytecie Opolskim.

(pzw)

Nagrody za rozprawy z historii opozycji w PRL

Europejskie Centrum Solidarności ogłosiło wyniki konkursu na pracę magisterską i doktorską z historii opozycji demokratycznej w Polsce w latach 1970–1990. Wśród laureatów są dr Małgorzata Michalewska-Pawlak z Instytutu Politologii i absolwentka historii Agnieszka Jaworska z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Laureaci odbiorą nagrody 15 grudnia podczas konferencji „Korzenie Solidarności. Grudzień 1970” w historycznej sali BHP Stoczni Gdańskiej, gdzie w sierpniu 1980 r. strajkujący robotnicy podpisali porozumienie z rządem. Najlepsze prace zostaną opublikowane.

Na konkurs wpłynęło 12 prac magisterskich i trzy doktorskie. Wśród prac magisterskich za najlepszą jury uznało „Obraz podziemnej Solidarności w propagandzie stanu wojennego” Jana Ołazka z Uniwersytetu Warszawskiego. Drugie miejsce zajęła nasza absolwentka historii Agnieszka Jaworska, autorka pracy o Pomarańczowej Alternatywie, a trzecie – Agata Bielecka z Uniwersytetu Gdańskiego, która analizowała artykuły o kulturze i wychowaniu opublikowane w 1981 r. w „Tygodniku Solidarność”.

Autorka najlepszego doktoratu Małgorzata Michalska-Pawlak swoją rozprawę poświęciła idei „demokratycznej obywatelskości” w koncepcjach programowych różnych nurtów opozycji w latach 1980–1989. Drugie miejsce za doktorat przypadło Aleksandrze Winiarskiej-Marciniak z Uniwersytetu Łódzkiego, wyróżnionej za rozprawę „Pamięć Solidarności. Dekonstrukcja współczesnego mitu politycznego”. Trzeciej nagrody nie przyznano.

Agnieszka Jaworska studia historyczne ukończyła w tym roku. Krasnale i Poma-

Agnieszka Jaworska

rańczowa Alternatywa pojawiły się już w jej pracy licencjackiej jako wątek w edukacji regionalnej i promocji miasta. Temat rozwinęła w pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem prof. Elżbiety Kaszuby.

– Podobają mi się wrocławskie krasnale. Moi ulubieńcy to „Syzyfki” ze Świdnickiej. Chciałabym, aby ich geneza była bardziej znana. Pisząc pracę przeczytałam wiele relacji z happeningów Pomarańczowej Alternatywy. To były fantastyczne akcje ośmieszające ówczesny system. Pomarańczowa kontestacja PRL-u miała, o czym nie wszyscy wiedzą, europejskie wzory. Byli to holenderscy Provo'si i Partia Krasnoludków – opowiada.

Niestety Agnieszka jest bezrobotna. Zamierzała kontynuować naukę na studiach doktoranckich, ale zabrakło jej kilku punktów. Bez powodzenia szukała pracy jako archiwistka i nauczycielka. – Nie poddaję się. W przyszłym roku znowu spróbuję dostać się na studia doktoranckie – mówi.

Dr Małgorzata Michalewska-Pawlak

Małgorzata Michalewska-Pawlak jest adiunktem w Zakładzie Europeistyki Instytutu Politologii UW. Nagrodzony doktorat obroniła w 2008 r. Jej promotorem był prof. Wiesław Bokajło.

Zajmuje się polityką spójności i polityką rolą UE. Jej zainteresowania naukowe dotyczą także społeczeństwa obywatelskiego i doktryny liberalizmu.

– Od połowy lat siedemdziesiątych XX w. trwa dyskusja angażująca polityków, publicystów, autorytety naukowe i moralne, a także samych obywateli, poświęcona kryzysowi postaw obywatelskich i próbom rozbudzenia obywatelskości. Ze względu na znaczenie tej kwestii dla jakości życia publicznego warto było, w moim przekonaniu, dokonać rekonstrukcji uważanych za obywatelskie zasad, postaw i orientacji, które są podstawą współczesnej polskiej demokracji – tłumaczy laureatka.

Małgorzata Porada-Labuda

Ambasador Królestwa Niderlandów z akademicką wizytą

7 i 8 października 2010 r., w ramach swego pierwszego oficjalnego pobytu na Dolnym Śląsku, ambasador Królestwa Niderlandów w Warszawie Marcel Kurpershoek odwiedził Uniwersytet Wrocławski.

Jego wizyta miała, jeśli tak można powiedzieć, kilka „warstw akademickich”. Określenie to jest jak najbardziej właściwe. Marcel Kurpershoek jest bowiem nie tylko dyplomatą (wcześniej na placówkach w Rijadzie, Islamabadzie i Ankarze), lecz także uczonym. Po studiach arabistycznych był profesorem literatury arabskiej Uniwersytetu Lejdejskiego, jest też jednym z najwybitniejszych znawców beduińskiej poezji oralnej i autorem monumentalnej pięciotomowej edycji tej poezji („Oral Poetry and Narratives from Central Arabia”, 1994–2005).

Pierwszą z „warstw akademickich” była wizyta ambasadora wraz z małżonką Betsy Udink, pisarką, autorką książek o świecie islamu, u prorektora ds. współpracy z zagranicą prof. Adama Jezierskiego, w której uczestniczył też szef niderlandystyki doc. dr Bolesław Rajman.

Drugą „warstwą” było spotkanie (a raczej seria spotkań) z pracownikami i studentami Katedry Filologii Niderlandzkiej. Niderlandzcy (obchodzący w tym roku jubileusz 50-lecia, o czym szerzej w kolejnym numerze „Przeglądu...”) przedstawili gościowi swoje dawne i obecne działania, co w perspektywie kilkudziesięciu lat historii było ciekawą mieszanką sentymentalno-współczesną. Wszystko odbywało się oczywiście w języku niderlandzkim; dla holenderskiego dyplomaty poza swoim krajem to zapewne bardzo rzadka sytuacja. Kontakty niderlandystyczne kontynuowane były w następnych dniach. Bezpośrednio z Wrocławia ambasador Kurpershoek udał się bowiem do Kotliny Kłodzkiej, gdzie wziął udział w niderlandystycznym studenckim rajdzie górskim. Okazją była również jubileuszowa: obchody 200. rocznicy urodzin księżniczki Marianny z dynastii Orańskiej, właścicielki zamku w Kamieńcu Ząbkowickim.

Trzecią „warstwą akademicką” było spotkanie w Zbiorach Specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej na Wyspie Piaskowej. O tym, że kolekcja ta – z tysiącami rękopisów średniowiecznych, z setkami tysięcy niejednokrotnie unikalnych starych druków – ma rangę co najmniej europejską (!),

Ambasador Marcel Kurpershoek z małżonką z wizytą u prorektora Adama Jezierskiego

Wizyta na Piasku

nie trzeba na naszej uczelni chyba nikogo przekonywać. Również ambasador Kurpershoek zna wartość wrocławskiej kolekcji: wkrótce po objęciu placówki w Warszawie wyraził chęć obejrzenia ‘piaskowych’ zbiorów orientalnych. Zrealizował ją w trakcie swej wrocławskiej wizyty. Gość został powitany przez mgr inż. Grażynę Piotrowicz, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej, oraz mgr Ewę Pitak, wicedyrektor ds. zbiorów specjalnych, pracowników Oddziału Rękopisów oraz Oddziału Starych Druków BUWr, a także współpracowników Zakładu Dawnej Literatury Niderlandzkiej KFN. Przygotowane dzieła przedstawił gościowi najwybitniejszy znawca wrocławskich zbiorów orientalnych, historyk książki prof. Krzysztof Migoń.

Oczywiście w trakcie krótkiej wizyty nie było możliwe obejrzenie wszystkich zbiorów orientalistycznych. Samych rękopisów orientalnych zgromadzono na Piasku wszak ponad trzysta. Wśród nich są „Hidayat al-hikma...” Ahmada ibn Mahmuda al Herawi al Harzigani, pięknie zdobiony komentarz do XIII-wiecznego podręcznika filozofii („Hidayat al-hikma”) Atiraddina al-Abhari, spisany w 1403 r., czy „Tagyir al-tanqih...”, traktat prawniczy Ibn Kamala

Pashy, powstały w 1543 r. w Konstantynopolu – i te zaprezentowano gościowi. Z licznych starych druków orientalnych przedstawiono m.in. drukowane w niderlandzkim Groningen „Canticum de Medicina” Avicenny z 1649 r., „Grammatica Arabica” wrocławskiego orientalisty Petrusa Kirsteniusa z 1608 r. czy „La vie de Mahomet...” (Amsterdam 1732) Francuza Jeana Gagniera.

Dla arabisty lejdejskiego niewątpliwie ciekawe było ujrzanie w zbiorach wrocławskich dzieł pionierów orientalistyki holenderskiej: lejdejskiego profesora Thomasa Erpeniusa i jego następcy Jacobusa Goliusa. Ówczesne związki między Wrocławiem a Lejdą były niezwykle żywe, stąd nie dziwi fakt, że w dziełach Erpeniusa i Goliusa znaleźć można proveniencje takich wrocławskich uczonych, jak architekt Albrecht von Sebisch czy poliglota Elias Opala. Konkretne prezentowane przykłady to *Novum Testamentum Arabice* i „Historia Josephi Patriarchae ex Alcorano Erpeniusa” oraz „Elementa atronomica” perskiego astronoma Alfragana w edycji Goliusa, wszystkie należące do Sebischa, czy „Rudimenta linguae Arabicae” Erpeniusa, będące własnością Opali, który w załączonym do tego dzieła ‘Katalogu ksiąg arabskich’ zaznaczył 26 (!) książek arabistycznych, które miał w swych zbiorach.

Wizyty oficjalnych gości na naszej uczelni zdarzają się często. Wizyty oficjalnych gości, które są jednocześnie akademickimi wizytami uczonych – jak w przypadku ambasadora Marcela Kurpershoek – należą do rzadkości. Dlatego warto o nich pamiętać.

Stefan Kiedroń

Prawnicy z wizytą w Kazachstanie

Delegacja profesorów Uniwersytetu Wrocławskiego gościła w dniach 13–17 września w Kazachstanie na zaproszenie skierowane do dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii prof. Włodzimierza Gromskiego.

Zaproszenie wystosowali rektorzy dwóch uniwersytetów kazachstańskich – filolog prof. Beybut Mamrajew, rektor Wschodniokazachstańskiego Państwowego Uniwersytetu im. S. Amanżołowa w Ust-Kamienogorsku oraz prawnik prof. Marat Kogamow, rektor Kazachskiego Uniwersytetu Nauk Humanistycznych i Prawa w Astanie, a przyjęli je z naszej uczelni: prodziekan prof. Maciej Marszał, prof. Krzysztof Wójtowicz, kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego i Europejskiego, oraz prof. Dagmara Kornobis-Romanowska, także z Katedry Prawa Międzynarodowego i Europejskiego.

Celem wizyt naszej delegacji na obu uniwersytetach było potwierdzenie intencji oraz ustalenie perspektyw i zasad przyszłej współpracy naukowej z Uniwersytetem Wrocławskim, ujętych w formie trzyletniego programu ramowego o dwustronnej współpracy. Rozmowom z najwyższymi władzami obu uniwersytetów towarzyszyły także spotkania ze studentami i doktorantami w formie wykładów wygłoszonych przez prof. Krzysztofa Wójtowicza i prof. Dagę Kornobis-Romanowską. Wykład prof. Wójtowicza poświęcony był zagadnieniu „National Identities of the Member States of the European Union in Constitutional Law Context”, natomiast prof. Kornobis-Romanowska mówiła na temat „International Capacity of the European Union”. Zarówno spotkania z władzami obu uniwersytetów, jak i ze studentami należy uznać za konstruktywne i owocne, przebiegające w miłej atmosferze. W ramach oficjalnego programu rozmów delegacja Uniwersytetu Wrocławskiego zwiedziła gmachy główne obu uniwersytetów, czytelnie i biblioteki uniwersyteckie, zapoznając się z ogólnymi warunkami studiowania w Kazachstanie. Wyprawa do Kazachstanu nie składała się jednak wyłącznie z oficjalnych spotkań i rozmów. Poza programem naukowym nasi profesorowie mieli okazję gościć na tradycyjnym obiedzie kazachstańskim w domu rodzinnym doktoranta w KPMiE, p. Mirasa Daulenova, zwiedzić stolicę tego państwa – Astanę, obejrzeć zbiory Muzeum Narodowego, a także spędzić

Prof. Marat Kogamow, rektor Kazachskiego Uniwersytetu Nauk Humanistycznych i Prawa w Astanie i Renata Faizowa, kierownik działu współpracy zagranicznej (z lewej) oraz nasza delegacja

W Muzeum Narodowym Kazachstanu w Astanie

Na sali wykładowej

dzień wśród dzikiej przyrody Gór Ałtajskich. Wrażenia z tego pobytu są jednoznacznie pozytywne. Przebieg rozmów i dwustronnych ustaleń pozwala wnosić, że wkrótce zostanie zawarta oficjalna umowa o współpracy z uniwersytetami

w Kazachstanie, a zaproponowane w niej warunki będą zachętą do ożywionej wymiany kadry naukowej i studenckiej.

Dagmara Kornobis-Romanowska

Podmiotowość społeczna

W dniach 20–22 października Wrocław gościł uczestników międzynarodowej konferencji socjologicznej pt. „Social agency: theoretical and methodological challenges of the 21st century humanist sociology” („Podmiotowość społeczna: teoretyczne i metodologiczne wyzwania socjologii humanistycznej XXI wieku”).

Konferencję zorganizował zespół pracowników Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego, który tworzyli dr Irena Szlachcicowa, dr Adam Mrozowski i dr Olga Nowaczyk, przy współpracy z Polskim Towarzystwem Socjologicznym oraz Kołem Inicjatyw Społecznych Studentów Uniwersytetu Wrocławskiego (KISS UW). Przyjazd części zaproszonych gości sfinansowany został ze środków mechanizmu finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w ramach programu Powroty (Homing) Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

Tematem przewodnim konferencji była dyskusja nad statusem kategorii „podmiotowości” we współczesnych teoriach socjologicznych i w praktycznych badaniach społecznych. W debatach wzięło udział blisko 60 gości reprezentujących ośrodki akademickie w Polsce, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Republice Czeskiej, Izraelu oraz Słowenii. Wśród zaproszonych gości zagranicznych znalazła się m.in. światowej sławy reprezentantka krytycznego realizmu, była przewodnicząca Międzynarodowego Towarzystwa Socjologicznego prof. Margaret Archer (Uniwersytet w Warwick), przewodniczący sieci badawczej socjologów teoretycznych w ramach Europejskiego Towarzystwa Socjologicznego prof. Frank Welz (Uniwersytet w Innsbrucku), a także prof. Robert Carter (Uniwersytet w Warwick), prof. Robert Miller (Queen’s University of Belfast) oraz Tom Wengraf (Birkbeck College, Uniwersytet w Londynie). Konferencję poprzedziły warsztaty z Biograficzno-Narracyjnej Metody Interpretacji, zorganizowane przez KISS UW i poprowadzone 18 października przez Toma Wengrafa.

Konferencja podzielona została na trzy sesje: teoretyczną, metodologiczną oraz poświęconą wykorzystaniu teorii podmiotowości w badaniach nad przemianami w Europie Środkowo-Wschodniej po 1989 roku. Obrady otworzył dyrektor Instytutu Socjologii prof. Zbigniew Kurcz, który w swoim przemówieniu, odwołującym się m.in. do historii Uniwersytetu

fot. archiwum

Wrocławskiego, wskazał na kluczowe znaczenie kategorii podmiotowości nie tylko w dyskusjach teoretycznych, lecz także w praktycznych działaniach w sferze publicznej i rzeczywistości akademickiej. Ogromne zainteresowanie wzbudziło wystąpienie prof. Margaret Archer, w którym skupiła się na znaczeniu „refleksyjności” jako mechanizmu pośredniczącego między rzeczywistością społeczną a działaniami ludzi. Kolejne referaty w teoretycznej sesji konferencji poświęcone zostały diagnozie stanu debat nad podmiotowością w teorii socjologicznej. Nakreślono główne różnice paradygmatyczne pomiędzy zwolennikami ujęć dekonstruujących kategorię podmiotu działającego (m.in. w świetle teorii M. Foucaulta, B. Latoura czy P. Bourdieu) a obrońcami humanistycznej wizji podmiotowości, czerpiącymi m.in. z najnowszych propozycji teoretycznych krytycznego realizmu.

Sesję metodologiczną konferencji zdominowały ujęcia humanistyczne. Wiele uwagi poświęcono konieczności rozwijania refleksyjnej metodologii badań społecznych, która uwzględniać będzie zarówno perspektywę badanych jednostek, jak i podmiotowość badaczy jako aktywnych uczestników procesu badawczego. W świetle prowadzonych dyskusji refleksyjna metodologia stanowi warunek konieczny do adekwatnej analizy tak złożonych problemów, jak kwestia wykluczenia i biedy, bezdomności, tożsamości europejskiej czy postkolonializmu. Znaczna część debat poświęcona została statusowi danych biograficznych (wywiadów narracyjnych, autobiografii), oferujących – zdaniem części autorów – uprzywilejowany dostęp nie tylko do procesów nadawania znaczeń, lecz także i refleksyjności towarzyszącej

praktykom podmiotowym podejmowanym przez działających w szybko zmieniającym się świecie społecznym.

Ostatnia sesja konferencji pozwoliła na rekonstrukcję głównych tendencji w badaniach nad podmiotowością w krajach Europy Środkowo-Wschodniej po 1989 roku. Demokratyczna transformacja społeczeństw postsocjalistycznych w regionie opierała się na założeniu, że ich członkowie będą zdolni i skłonni do odegrania roli aktywnych i kreatywnych aktorów społecznych w nowej, rynkowo-demokratycznej rzeczywistości. Debata w trakcie konferencji potwierdziła, że założenie takie wiąże się z wieloma problemami teoretycznymi, metodologicznymi i aksjologicznymi. Autorzy referatów wskazywali m.in. na konieczność uwzględnienia kontekstu strukturalnego działań podmiotowych, wskazującego na nierówne możliwości oddziaływania na rzeczywistość przez aktorów funkcjonujących na różnych poziomach rzeczywistości społecznej. Mówiono również o politycznym wymiarze kategorii podmiotowości w dyskursie publicznym, w którym symboliczne przeciwstawienie „podmiotów” i „ofiary” przemian strukturalnych wykorzystywane jest często do reprodukcji realnych podziałów i nierówności społecznych. Zauważono zarazem, że w przestrzeni środkowo-europejskiej wyłaniają się nowe formy działań społecznych, które wykraczają poza takie proste dychotomie. Ich przykładami, omawianymi przez autorów referatów, są procesy odzyskiwania podmiotowości w sferze mikro- i mezo-społecznej, w społecznościach lokalnych i przedsiębiorstwach, a także mniej lub bardziej udane próby odgrywania roli podmiotowej przez półperferyjne

społeczeństwa Europy Środkowo-Wschodniej na scenie europejskiej oraz globalnej. Obrady konferencyjne zdają się potwierdzać, że wizja końca teorii podmiotowości, ogłoszona przez część postmodernistycznie zorientowanych badaczy społecznych, jest przedwczesna. W tym kontekście konieczność kontynuacji debaty nad społeczną podmiotowością, zgłaszana przez

zaproszonych gości i samych organizatorów, wydaje się uzasadniona. Liczymy na to, że wydarzenie wrocławskie, a także przygotowywana po nim publikacja pozwolą na powrót i ożywienie nieco zapomnianej debaty nad podmiotowością w polskiej socjologii.

Adam Mrozowicki ■

Naukowo o turystyce biznesowej

W dniach 7–8 października odbyła się w Książu konferencja naukowa poświęcona zagadnieniom turystyki biznesowej, będąca kontynuacją wieloletniej tradycji międzynarodowych spotkań naukowych specjalistów z zakresu turystyki w Europie Środkowej i Wschodniej, organizowanych przez Zakład Geografii Regionalnej i Turystyki Uniwersytetu Wrocławskiego.

Dziesięć dotychczasowych konferencji z cyklu „Conditions of the Foreign Tourism Development in Central and Eastern Europe” podejmowało szerokie spektrum problemów teoretycznych, metodologicznych i praktycznych związanych z różnymi rodzajami turystyki, m.in. turystyką alternatywną, miejską, uzdrowiskową, ekoturystyką, a wszystko to w kontekście zrównoważonego rozwoju. Intensyfikacja zjawisk związanych z obsługą biznesu zarówno w zakresie organizacji podróży służbowej, czasu wolnego, rekreacji i *incentive tours*, jak i szerokiego rynku spotkań skłoniła organizatorów konferencji do zainicjowania dyskusji nad uwarunkowaniami, stanem oraz perspektywami rozwoju tej formy turystyki w naszej części Europy. Tegoroczne spotkanie zorganizowane zostało w kooperacji dwóch jednostek uczelnianych: Zakładu Geografii Regionalnej i Turystyki UWr oraz Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu. Jednostki te w charakterze organizatorów reprezentowali dr Krzysztof Widawski oraz prof. Jerzy Wyrzykowski. Otwarcie konferencji uświetnili swoją obecnością dyrektor Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego prof. Piotr Migoń, rektor Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu prof. Zdzisław Jagiełło oraz dr Jerzy Tutaj, prezes Przedsiębiorstwa „Zamek Książ”.

Miejscem obrad tegorocznej konferencji był zamek Książ. Wybór ten wydawał się organizatorom właściwy nie tylko ze względu na malowniczość scenerii mającej historyczną rezydencję. Zamek jest przykładem historycznego obiektu pełniącego

funkcje konferencyjne. Łączy on bieżące utrzymanie zabytkowej budowli z jej utylitarnym, komercyjnym wykorzystaniem. Nad porządkiem konferencji i jej zapleczem logistycznym czuwały mgr Halina Puchała i mgr Agnieszka Duda z naszej uczelni, przy wsparciu organizacyjnym mgr Marty Góralewicz-Drozdowskiej z Wyższej Szkoły Handlowej.

W konferencji uczestniczyło liczne grono z 43 zarejestrowanych uczestników, w tym 13 gości z zagranicy, reprezentujących takie kraje, jak: Litwa, Ukraina, Czechy, Słowacja, Węgry, Chorwacja, Niemcy i Finlandia. Warto podkreślić, że konferencja przyciąga w kolejnych edycjach uczestników z zagranicy, dla których udział we „wrocławskich” spotkaniach stał się stałym elementem konferencyjnego grafiku, ale także pojawiają się nowe twarze. Przyjazd gości z różnych ośrodków akademickich Europy oraz ich udział publikacyjny w cyklicznie ukazującym się wydawnictwie „Conditions of the Foreign Tourism Development in Central and Eastern Europe” włącza studia ośrodka wrocławskiego w zakresie turystyki w nurt komparatywnych badań prowadzonych nad turystyką w Europie Środkowo-Wschodniej.

Tegoroczna konferencja miała charakter sesji moderowanych, poprowadzonych przez dr. Krzysztofa Widawskiego i dr Magdalenę Dudę-Seifert. Językiem konferencji był angielski. Pozytywne doświadczenia poprzednich konferencji organizowanych w specyficznej formule, zmieniającej relacje tradycyjnych wystąpień referatowych i dyskusji na korzyść tej ostatniej, upewniły organizatorów o słuszności tego logistycznego rozwiązania. Zabieg ten okazał się uzasadniony również ze względu na udostępnienie uczestnikom konferencji specjalnie dołączonej do materiałów konferencyjnych anglojęzycznej monografii zawierającej artykuły, które stały się przedmiotem i przyczynkiem do szerszej dyskusji nad turystyką biznesową.

Licząca 432 strony anglojęzyczna publikacja naukowa o charakterze monografii,

zatytułowana „Conditions of the Foreign Tourism Development in Central and Eastern Europe. Vol. 11. Conditions, state and development perspectives of business tourism”, zawiera 33 recenzowane artykuły naukowe prezentowane w czterech sekcjach tematycznych. Pierwsza z nich podejmuje się próby opisu i usystematyzowania aspektów teoretycznych złożonego zjawiska, jakim jest turystyka biznesowa. W kolejnych częściach na podstawie studiów przypadków przeanalizowano uwarunkowania i stan jej rozwoju w różnych państwach regionu. Ostatnia sekcja ma charakter refleksji nad różnymi innymi aspektami turystyki biznesowej, w tym jej wymiarem ideowym, kulturowym czy edukacyjnym.

Tegoroczna publikacja dostępna jest w bibliotece Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego UWr (także poprzednie tomy serii „Conditions of the Foreign Tourism Development in Central and Eastern”) oraz bezpośrednio w Zakładzie Geografii Regionalnej i Turystyki.

Reasumując, konferencja spełniła oczekiwania merytoryczne organizatorów w zakresie dyskusji nad problematyką turystyki biznesowej, dostarczając jednocześnie – dzięki podjętej dyskusji – kolejnych tematów na następną konferencję.

Krzysztof Widawski ■

Przepraszam Panią Doktor Agnieszkę Chrisidu Budnik za wywołane przeze mnie zajście w dniu 11.10. 2010 r. w trakcie prowadzonych zajęć w Studium Intensywnej Nauki Języka Angielskiego, które naruszało jej nietykalność cielesną i godność osobistą.

Marian Zamorski
dyrektor
Studium Intensywnej Nauki
Języka Angielskiego
przy Uniwersytecie Wrocławskim

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna imienia Wojtka Grabińskiego

A którądy na koronę wałów? – O, to prosto... – A więc od dzisiaj tam właśnie biegnie ścieżka przyrodnicza – informujemy z radością: Darek i ja, czyli jego żona, mająca z zagadnieniami biologicznymi tylko tyle wspólnego, że... jestem żoną biologa.

Słucham płyty z muzyką Ennio Morricone z filmu „Misja”. Pierwszy utwór ma tytuł: „On Earth As It Is In Heaven – jako w niebie tak i na ziemi”.

Utwór „Brothers” to tęskny głos wydobywany już nie tylko z fletów i chóru Indian, lecz także z instrumentów strunowych. Ktoś szarpie te same dwie struny, chwilami wplata się głos orkiestry, a potem znów powraca początkowy motyw, melodia wznosi się i krąży coraz wyżej, łamana krótkimi, niemal ostrymi zaśpiewami chóru. Tam, tam, tara tamtam, tara tamtam tara tamtam... I znowu ten niski flet...

Ósmy dzień października 2010 roku jest mglisty i chłodny. Zapowiadano, że będzie inaczej, miało pojawić się słońce i wyż o wysokości powodującej zawroty głowy. Lekkie opary mgły otulały szerokie nyskie rozlewisko. Wały w tej okolicy są wysokie, ciągną się kilometrami. Okazuje się, że miejscowi ze Sierzuchowic nic nie wiedzą o ich ścieżce przyrodniczej, bo pytani, jak tam dotrzeć, odpowiadają, że tutaj – niczego takiego nie ma. – A którądy na koronę wałów? – O, to prosto...

– A więc od dzisiaj tam właśnie biegnie ścieżka przyrodnicza – informujemy z radością: Darek i ja, czyli jego żona, mająca z zagadnieniami biologicznymi tylko tyle wspólnego, że... jestem żoną biologa.

Dotarliśmy na miejsce. Na wysoki szczyt wałów prowadzi drobne betonowe schodki. U ich podstawy umieszczono tablicę z informacją, że utworzona na ich koronie ścieżka nosi imię Wojciecha Grabińskiego. Można się też z niej dowiedzieć, kim był Wojtek. Już od 21 lat nie ma go wśród nas, rysy jego twarzy zatarły mi się w pamięci. Spogląda ze zdjęcia: bujna czupryna, szczupła pociągła twarz, radosny, trochę łobuzerski uśmiech. Wojtek. To z jego powodu ta dzisiejsza uroczystość – na koronie wału Zbiornika Nyskiego utworzono biegnącą obsadzoną niskim żywopłotem ścieżkę i nadano jej Jego imię.

Pojawiają się ludzie związani z Wojtkiem i z tą akcją. Jest żona Joasia, szczupła, delikatna blondynka. Jest młody człowiek

Ścieżkę przyrodniczą odsłonił jej pomysłodawca Romuald Cisakowski i Michał Grabiński, w obecności wiceburmistrza Nysy, Joanny Grabińskiej i jej syna Macieja

o jasnych włosach i ujmującym uśmiechu, to oczywiście musi być jego syn! Pojawił się drugi, szczuplejszy, z burzą ciemnych włosów i radosnym uśmiechem, to oczywiście... musi być jego syn! Przyjechały też narzeczone tych młodych ludzi...

Tablicę z portretem Wojtka przepasano czerwoną wstęgą, szykuje się uroczystość jej odsłonięcia, a tym samym oficjalnego otwarcia ścieżki. Przybyło wiele osób, wciąż pojawiają się następne. Niektórzy z nich to starzy znajomi połączeni wspólną pracą, pasją, doświadczeniami z terenu.

W części oficjalnej wiceburmistrz Nysy czyta nazwiska najbardziej szacownych gości, wygłasza też krótkie przemówienie. Potem oddaje głos Romualdowi Cisakowskiemu, który zainicjował tę akcję dla upamiętnienia Wojtka. Romek opowiada o historii pomysłu i jego realizacji, a potem mówi od siebie, po prostu. Przed wielu laty, we wczesnej młodości Wojtek zaraził go swoją pasją, zachęcił do obserwowania ptaków. Później pracowali jakiś czas obok siebie, biurko w biurko. Potem Romek został powołany do wojska – tam się dowiedział, że Wojtek nie żyje. To dzisiejsze uhonorowanie go jest czymś, co Romek, tak czuje, był mu winien.

Inni też chcą coś powiedzieć, bez przygotowania, spontanicznie. Albo spod tablicy, albo z miejsc, gdzie stoją, wypowiadają się profesorowie Ludwik Tomiałojć, Tadeusz Stawarczyk, Dariusz Tarnawski, Józef

Witkowski. Wspominają Wojtka jako dobrego kolegę, serdecznego kumpla. Józef Witkowski mówi o jego pracy w Rudzie Milickiej. W tej stacji ornitologicznej Uniwersytetu Wrocławskiego całe pokolenia studentów biologii odbywały letnie praktyki. Wojtek prowadził tam ćwiczenia z ornitologii.

Ja oficjalnie nie miałam tam prawa wstępu, pojawiałam się więc rzadko i na krótko. Kiedyś na schodach prowadzących do budowanego właśnie dla studentów pawilonu rozmawiałam z przeszliczną Joasią Grabińską, mówiącą, że w jej rodzinie po obiedzie należało się położyć, by „zawiązać sadelko”. Nigdy nie było jego śladu na żadnym z Grabińskich... Czarno-biały, źle działający telewizor mieścił się w świetlicy w starym budynku. To pokój z wiszącymi na ścianie gablotami pełnymi przyszpilonych owadów, swojski poniekąd widok. Pewnego popołudnia cała gromada studentów patrzyła na film o historii Miliczy. Gdy padły słowa, że wróg szykuje się, by zdobyć milicki zamek, Marta Borowicz (zawsze podziwiałam jej urodę), zawołała: „Ale go nie damy, prawda?!”

A Wojtek? Dochodziły mnie słuchy o jakichś nocnych pływaniach po stawach, o rzucaniu na wodę wianków, o śpiewach płynących łodzią studentek...

To dawne czasy. Teraz Tadeusz Stawarczyk opowiada, że tyle razy wyjeżdżał z Wojtkiem na wyprawę, iż zaczęto postrzegać

ich jako nierozłącznych i – by oszczędzić sobie fatygi mówienia Grabiński i Stawarczyk – nazwano ich „Grabarczykiem”. Ludwik Tomiałojc pokazuje książkę „Ptaki Śląska”. Wojtek jest jej współautorem. Już w młodym wieku miał istotne naukowe osiągnięcia. Gdyby nie odszedł tak przedwcześnie, z pewnością wiele by jeszcze dokonał.

Dariusz Tarnawski wspomina Wojtka jako sympatycznego kumpla, uczestnika wspólnej studenckiej wyprawy do Finlandii. To są zwykłe, ciepłe wspomnienia. Ale mówiącym coraz częściej głos się łamie, drży, a nosy nie tylko z powodu zimna robią się czerwone. Ci, którzy słuchają, podnoszą do oczu chusteczki.

Wojtka wśród nas... nie ma. Nie ma. Ale gdy się patrzy na twarz jego synów, to nie daje się temu wiary. Dostrzega się przecież jego spojrzenie, sposób poruszania, gesty i, na pewno, uśmiech.

Następuje odsłonięcie tablicy. Kilka osób przecina wstęgę: po kawałeczku, by wystarczyło dla burmistrza, Romka, Joasi, Michała i Maćka. Potem oficjalnie już można wejść na ścieżkę, a nawet obowiązkowo trzeba to zrobić. Przejść nią przynajmniej z kilometr, aby „na mecie” zasłużyć na wygłoszone przez burmistrza zaproszenie na poczęstunek (znajdujący się co prawda w odległości kilku jeszcze kilometrów, ale te na szczęście można przebyć w inny, szybszy niż na piechotę sposób).

Ludzi jest dużo, wśród nich tak świetni ornitolodzy, jak Marta Borowiec i Jan Lontkowski. Byłoby ich jeszcze więcej gdyby nie fakt, że dzień jest roboczy, więc żąda, by spędzono go w pracy, i gdyby nie to, że niektórych chętnych dzieli od tego miejsca wody oceanu... Idzie się pojedynczo, parami, trójkami, szersze grupy się na ścieżce korony nie mieszczą. Wciąż czujemy wilgotny chłód, a wody Zbiornika Nyskiego przesłania lekka mgła. Nie przeszkadza to Ludwikowi Tomiałojcowi, który objaśnia, jaki to ptak właśnie przelatuje. Jakby kto nie wiedział, co za zwierzę spotyka, może o tym przeczytać na umieszczonych co kilkadziesiąt metrów kolorowych tablicach informacyjnych. Żyjące w okolicy stworzenia są na nich sfotografowane i podpisane – na tym polega idea tej ścieżki. Wszyscy zainteresowani, a należą też do nich uczniowie przybyłej na otwarcie klasy gimnazjum, mogą posłuchać „na żywo”, co o wążatce opowiada prof. Tomiałojc.

Już od świtu Lontkowski i Stawarczyk w poszukiwaniu nowych ptaków penetrowali chaszcze nad zalewem. To przecież tutaj ich kolega zorganizował wiele obozów naukowych. Zapewne dzisiaj myśleli o Wojtku intensywniej niż zwykle. A ja? Ja mało go znałam. Kiedyś, przed laty, szłam

Jedna z tablic informacyjnych na kilometrowej ścieżce

Dr. Wojciecha Grabińskiego wspominali prof. Ludwik Tomiałojc i prof. Tadeusz Stawarczyk

na popołudniowy seans filmu „Misja” z muzyką Ennio Morricone. Spotkałam Wojtka idącego z przeciwnej strony, trzymającego za ręce dwóch małych chłopczyków, swoich synków. Zatrzymaliśmy się na chwilę, aby pogadać.

Wojtek widział już ten film. Podobał mi się: treść, gra aktorów, przepiękne krajobrazy i ta... muzyka.

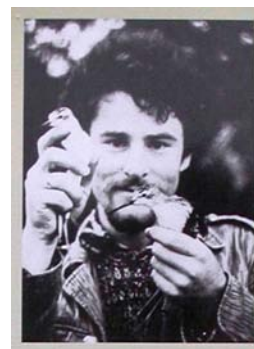
Słucham właśnie „On Earth As It Is In Heaven”. Może Wojtek i tam gdzieś, gdzie jest, ma takich przyjaciół, jak ci, którzy się z jego powodu zgromadzili dzisiaj nad zalewem... Tam, tam, tara tamtam, tara tamtam tara tamtam...

Teresa Tarnawska

Dr Wojciech Grabiński (ur. 15 VI 1954 r. – zm. 15 III 1989 r.). Z zawodu i zamiłowania ornitolog. Absolwent biologii Uniwersytetu Wrocławskiego. W latach 1978–1989 pracownik naukowy Zakładu Ekologii Ptaków Instytutu Zoologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego. Działając w Sekcji Ornitologicznej Polskiego Towarzystwa Zoologicznego przyczynił się do rozwoju amatorskiego ruchu ornitologicznego na Śląsku. Jeden z inicjatorów podjęcia badań ornitologicznych nad Zbiornikiem Nyskim. Współorganizator naukowych obozów ornitologicznych nad jeziorem w Nysie. Jego działania przyczyniły się do pozna-

nia regularnie występującej tutaj awifauny oraz stwierdzenia wielu bardzo rzadkich gatunków ptaków. Autor i współautor licznych publikacji z zakresu ornitologii, m.in. „Ornitologia rozrodu wrony siwej *Corvus*

corone cornix na stawach milickich”, „Ptaki południowo-zachodniej części Borów Tucholskich w okresie lęgowym”, „Nowe stanowiska lęgowe łabędzia krzykliwego *Cygnus Cygnus* w Polsce”, „Kolonie kormoranów *Phalacrocorax carbo* w Dolinie Baryczy”. Współautor książki „Ptaki Śląska”, za którą pośmiertnie otrzymał nagrodę zespołową Ministra Edukacji Narodowej. Działania przedwcześnie zmarłego Wojciecha Grabińskiego można uznać za kontynuację dzieła śląskiego i nyskiego ornitologa Paula Kolliabaya.

kad

Z obrad Senatu UWr

27 października 2010

Obradom przewodniczył rektor prof. Marek Bojarski.

Senat mianował na stanowisko

☐ profesora zwyczajnego na czas nieokreślony od 1 XI 2010 r.

prof. dr hab. Małgorzatę Jeżowską-Bojczuk na Wydziale Chemii

prof. dr hab. Beatę Ociepkę w Instytucie Studiów Międzynarodowych

☐ profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony od 1 XI 2010 r.

dr. hab. Marka Oziewicza w Instytucie Filologii Angielskiej

dr. hab. Marka Wanata w Muzeum Przyrodniczym

Senat

☐ nadał tytuł prof. Georgesowi Boulon, fizykowi i chemikowi z Uniwersytetu im. Claude'a Bernarda w Lyonie, po zatwierdzeniu recenzji dorobku kandydata autorstwa prof. Andrzeja Suchockiego z PAN oraz prof. Marka Grinberga z UG

Senat

☐ zgłosił kandydaturę prof. Bogusława Fiedora z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu do rady nadzorczej spółki Telewizja Polska SA w Warszawie

Senat

☐ przyjął recenzję prof. Zofii Świdry o dorobku prof. Stanisława Waltosia, kandydata do tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Warszawskiego

Senat

☐ wprowadził zmiany do uchwały nr 39/2010 Senatu UWr z 26 V 2010 r. w sprawie określenia zasad i trybu rekrutacji na

rok studiów w Uniwersytecie Wrocławskim w roku akademickim 2011/2012 w zakresie dotyczącym zasad rekrutacji na stacjonarne studia I stopnia na kierunku pedagogika (p. BIP, uchwały Senatu)

Senat

☐ zatwierdził zmiany w Statucie UWr, dodając § 89a, który wprowadza w UWr stanowisko profesora leopoldyńskiego w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych oraz w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, dla osób nie będących pracownikami uczelni, wyróżniających się wybitnymi osiągnięciami w pracy naukowej; zatrudnienie nie będzie przekraczać czterech lat (p. BIP, uchwały Senatu)

Senat

☐ określili szczególne zasady rekrutacji na Studia Doktoranckie Nauk Historycznych na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych dla osób rekrutowanych w programie „The Eastern Mediterranean from the 4th c. BC until late antiquity” w ramach programu Międzynarodowe Projekty Doktoranckie, finansowanego ze środków Unii Europejskiej w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka (p. BIP, uchwały Senatu)

Senat

☐ wyraził zgodę na przyjęcie propozycji prof. Leszka Pacholskiego w sprawie zajęcia stanowiska dot. niewyjaśnionej od dwóch lat konfliktowej sytuacji na Akademii Medycznej związanej z podejrzeniem rektora uczelni o plagiat. Senatorowie głosujący za podjęciem takiego stanowiska przygotowują jego treść na następne obrady Senatu

Senat

☐ nie przyjął do głosowania uchwały KZ NSZZ „Solidarność” UWr dotyczącej wyra-

żenia sprzeciwu wobec nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym w postaci proponowanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego; stanowiska dot. tego problemu wraz z propozycjami nowych zapisów zgłosiły wcześniej do MNiSW m.in. KRASP, RGSW i CK do Spraw Stopni i Tytułów

Komunikaty

♦ Do końca 2010 r. należy rozliczyć środki na badania własne przekazane przez MNiSW w 2009 r., tegoroczne środki na badania własne zostały przekazane uczelniom po raz ostatni i trzeba będzie je rozliczyć w roku 2011.

♦ Uczelniana Komisja Wyborcza wybrała dr. Roberta Maślaka jako nowego przedstawiciela reprezentującego w Senacie pozostałych nauczycieli akademickich z Wydziału Nauk Biologicznych. Mandat dotychczasowego przedstawiciela dr. Jacka Szczurowskiego wygasł z powodu zmiany miejsca zatrudnienia.

♦ Grupa wydawców protestuje przeciwko naruszaniu praw autorskich poprzez kserowanie podręczników pracowników uczelni w punktach kserograficznych na UWr. W punktach tych będą prowadzone przez wydawców kontrole.

♦ Powołany został przez rektora zespół ds. przygotowania zasad i trybu działania uczelnianych komisji oceniających. Zespołem kieruje prof. Tadeusz Kuczyński wraz z dr. Elizą Mazurczak-Jasińską. W komisji są także: prof. Alicja Szerląg (WNHiP), prof. Piotr Migoń (WNoZiKŚ), prof. Tomasz Rolski (WMiI), dr hab. Paweł Kaczyński (WF). Opracowane zasady będą dyskutowane na wydziałach. Senat zgodził się także na przygotowanie zasad i trybu działania komisji odwoławczych.

(kad, ak)

Kalejdoskop nauki

Buraki chronią pamięć

Wypijanie codziennie pół litra soku z buraków poprawia krążenie krwi w mózgu, przez co może hamować rozwój demencji w starszym wieku – informuje „Nitric Oxide: Biology and Chemistry”.

Naukowcy wyhodowali ludzką wątrobę

Naukowcom po raz pierwszy udało się wyhodować ludzką wątrobę. To ważny krok

w długiej drodze do zapewnienia tego narządu wszystkim potrzebującym przeszczepu.

Minister od parametrów

W wieku 33 lat Maciej Banach – stypendysta „Polityki” – został wiceministrem nauki i szkolnictwa wyższego. Nowy minister ma imponujący dorobek – jest autorem i współautorem ponad 250 publikacji naukowych,

a od kwietnia br. profesorem Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Ma się zająć m.in. sprawami finansowania nauki, czyli uproszczeniem procedur przyznawania grantów młodym, zdolnym naukowcom, a także parametryzacją czasopism i jednostek naukowych. Sam pomógł 10 polskim periodykom wejść na tzw. listę filadelfijską. Problemy, z którymi borykają się młodzi naukowcy, zaprowadziły go do Rady

Młodych Naukowców, a od czerwca tego roku – do Komisji ds. Oceny Parametrycznej Czasopism Naukowych. Jako minister będzie mógł wykorzystać zgromadzone tam doświadczenia.

Historia Indii w bursztynie

W zachodnich Indiach znaleziono jantary sprzed 50 mln lat, w którego wnętrzu świetnie zachowały się szczątki roślin i owadów. Dzięki nim naukowcy mogli prześledzić ewolucję gatunków żyjących dziś na subkontynencie.

Wizja sterowana myślą

Eksperyment amerykańskich neurologów opisany w „Nature” dowodzi, że jesteśmy w stanie świadomie i na zaważenie pobudzać pojedyncze neurony we własnym mózgu. To kolejny krok w stronę urządzeń sterowanych samą myślą, które są nadzieją dla osób całkowicie sparaliżowanych.

Pingwin w kolorze

Przodkowie dzisiejszych czarno-białych pingwinów byli kolorowi. Naukowcy z Peru, USA i Francji opisują w „Science” odkrycie szczątków jednego z przodków pingwinów.

Hawking: Jesteśmy jak rybki w akwarium

Nie ma jednej teorii wszystkiego, jednego równania dla Wszechświata, które można byłoby dumnie wydrukować na T-shircie. Gorzej, nie ma jednej rzeczywistości – twierdzą słynny fizyk Stephen Hawking i jego młodszy kolega Leonard Mlodinow.

Delfiny potrafią znaleźć wspólny język ze swoimi cudzoziemskimi pobratymcami

Delfiny butlonose i delfiny amazońskie podczas spotkań stad wydają się porozumiewać wspólnym językiem – informuje pismo „Ethology”.

Odkrycie! Pierwsze w Polsce ślady ogromnej katastrofy

Na pierwsze w Polsce ślady katastrofy, która spowodowała wyginięcie dinozaurów, natrafili naukowcy z Polskiej Akademii Nauk i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Właśnie opublikowali efekty swoich prac. Odkryciem zainteresowani są badacze ze Stanów Zjednoczonych i Holandii.

Żyj długo i zdrowo

Dieta śródziemnomorska jest najkorzystniejsza dla zdrowia? Za najważniejsze składniki tej diety uznano warzywa, przede wszystkim fasolę i groch, owoce, orzechy, ryby, oliwę z oliwek i umiarkowane ilości wina. Badania zostały przeprowadzone przez specjalistów z Uniwersytetu Ateńskiego i Harvard School of Public Health na

grupie 22 tysięcy ochotników. Testy trwały cztery lata.

Nobel za cudowny materiał

Nagrodę Nobla z fizyki przyznano za odkrycie grafenu. To materiał, który prędzej czy później w elektronice zdezonizuje krzem.

Nobel z chemii za złożone cząsteczki naśladujące naturę

Richard F. Heck ze Stanów Zjednoczonych oraz Ei-ichi Negishi i Akira Suzuki z Japonii otrzymali tegoroczną Nagrodę Nobla w dziedzinie chemii za „nowe metody łączenia atomów węgla”. Dzięki tym metodom mogły powstać nowe leki i materiały stosowane m.in. w elektronice.

Nobel z medycyny za in vitro

Tegorocznego Nobla z fizjologii i medycyny otrzymał Brytyjczyk prof. Robert Geoffrey Edwards za fundamentalne prace w zakresie embriologii człowieka, które umożliwiły opracowanie techniki zapłodnienia in vitro. Laureat ma 85 lat.

IQ się nie sumuje

Grupa złożona z najbardziej inteligentnych osób niekoniecznie podejmuje najbardziej inteligentne decyzje – dowodzą w „Science” amerykańscy naukowcy.

Praprzodek słoneczników

Wiosną – stokrotki, latem – słoneczniki, jesienią – chryzantemy. Niemal każda pora roku ma w swoim repertuarze kwiaty należące do rodziny złożonych. Do tego zanego grona należy też sałata oraz 23 tys. innych gatunków roślin uprawianych przez ludzi oraz dzikich rosnących na każdej szerokości geograficznej.

Szarłatny ziemniak obniży cholesterol

Hinduscy naukowcy stworzyli zmodyfikowanego ziemniaka wzbogaconego o gen występujący w nasionach szarłat.

Brokuły mogą chronić stawy

Składnik brokułów o nazwie sulforafan hamuje enzym, który przyczynia się do rozwoju zwyrodnienia stawów – wskazują wyniki brytyjskich badań, o których informuje serwis internetowy EurekAlert.

Chlorowane baseny mogą powodować raka

Dodawanie do wody odkażających chemikaliów może mieć niekorzystny wpływ na zdrowie osób korzystających z basenów – donosi „Environmental Health Perspectives”.

Międzynarodowy Rok Chemii w 2010

Proklamowano go decyzją ONZ, na wniosek UNESCO oraz Międzynarodowej Unii

Chemii Czystej i Stosowanej, pod hasłem „Chemia – nasze życie, nasza przyszłość”.

– W setną rocznicę otrzymania Nagrody Nobla w dziedzinie chemii przez Marię Skłodowską-Curie postać i dzieło wybitnej uczoney będą promowane w 2011 r. na festiwalach nauki i wystawach objazdowych – zapowiedział prof. Bogusław Buszewski, prezes Polskiego Towarzystwa Chemicznego. Będzie też okazja do podkreślenia wkładu kobiet w naukę światową.

Już czterolatki rozumieją ironię

Dzieci są w stanie zrozumieć ironiczny język dużo wcześniej niż do tej pory sądzono – donosi „British Journal of Developmental Psychology”.

Pieniądże szczęścia nie dają

To popularne przysłowie stanie się prawdziwe, jeśli twój roczny dochód zacznie przekraczać 75 tys. dol.

Sklonowano cytomegalowirusa

Zespół walijskich naukowców sklonował ludzkiego cytomegalowirusa, co może dać nowe możliwości leczenia chorób – informuje „Journal of Clinical Investigation”.

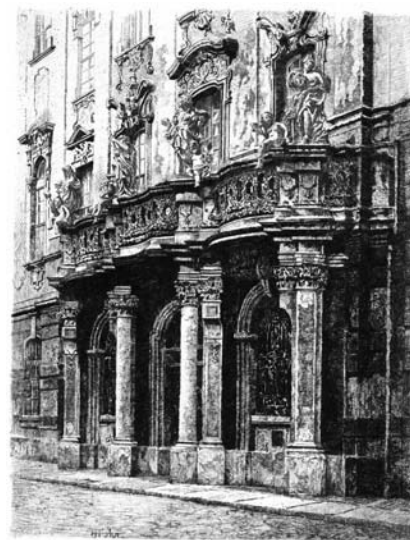
Kto ma bramę, ten ma gród

W podłęczyskim Tumie archeolodzy odkopali świetnie zachowane przejście i bramę z 900 r. wiodące do wczesnośredniowiecznego grodu. Do tej pory nikt w Polsce na takie nie trafił.

Mocny uścisk dłoni świadczy o długowieczności

Mocny uścisk dłoni czy brak problemów z równowagą w starszym wieku wskazują na dobre zdrowie i wieszczą długie życie – informuje „British Medical Journal”.

(zeb. kad)

Nowości Wydawnictwa UWr

Nowe książki oficyny wydawniczej Uniwersytetu Wrocławskiego.

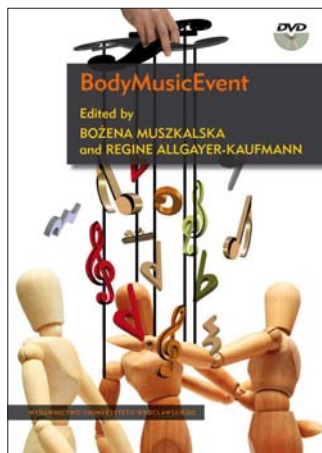
- ♦ **Podstawowe problemy metodologiczne nauk społeczno-politycznych**, Marian Surmaczyński, 2010, AUWr 3242, format B5, ss. 167, cena 20 zł

Prezentowana publikacja to klarowny i przejrzysty logicznie wywód stanowiący podręcznik metodologiczny dla naukowców zarówno początkujących, jak i zaawansowanych (praktyczne zastosowanie treści kilku pierwszych rozdziałów jest – jak pisze Autor – koniecznością przy pracy licencjackiej i magisterskiej, całości zaś w dysertacjach doktorskich oraz habilitacyjnych). Każdy rozdział książki prof. Mariana Surmaczyńskiego niesie w swej treści wiedzę niezbędną człowiekowi uprawiającemu naukę. Autor zwraca uwagę: po pierwsze, na konieczność odpowiedniego obchodzenia się z nazwami (kategoriami analitycznymi) jako wstępny warunek podjęcia jakiegokolwiek tematu w pracy badawczej; po drugie, na zasady logiki formalnej, będące warunkiem jasnego i wyraźnego formułowania myśli; po trzecie, na znajomość wskazań erystyki, których stosowanie ustrzeże badacza przed jałowymi sporami.

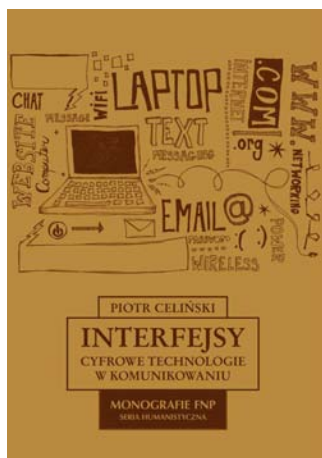
- ♦ **BodyMusicEvent**, Bożena Muszkalska, Regine Allgayer-Kaufmann (red.), 2010, seria „Musicologica Wratislaviensia” 6, AUWr 3227, format B5, ss. 156 + płyta DVD, cena 20 zł

Praca zbiorowa *BodyMusicEvent* zawiera referaty wygłoszone podczas międzynarodowej konferencji muzykologicznej zorganizowanej 30–31 maja 2008 roku we Wrocławiu przez Zakład Muzykologii Instytutu Kulturoznawstwa Uniwersytetu

Wrocławskiego, Instytutu Muzykologii Uniwersytetu Wiedeńskiego i wrocławski Teatr Pieśń Kozła. Tom zawiera kilkanaście tekstów autorów polskich (z wrocławskiego, poznańskiego i warszawskiego środowiska naukowego) i zagranicznych (z ośrodków akademickich Austrii, Niemiec, Portugalii, Irlandii, USA i Brazylii). Poruszane zagadnienia dotyczą problematyki teorii performatywnych, rozwijanych w antropologii kulturowej od lat 90. XX w., oraz praktyki żywej sztuki nazywanej „performance”, odniesionych do znaczenia ludzkiego ciała w sztuce – szczególnie w muzyce, tańcu i teatrze.

- ♦ **Interfejsy. Cyfrowe technologie w komunikowaniu**, Piotr Celiński, 2010, „Monografie FNP. Seria humanistyczna”, format A5, ss. 240, cena 12 zł

Interfejsy stanowią autonomiczną kategorię technologii cyfrowych, wywierającą wpływ na kształt światów medialnych i kultury w ogóle. Specyficzna lokalizacja interfejsów na „mapie” kultury – w miejscu,

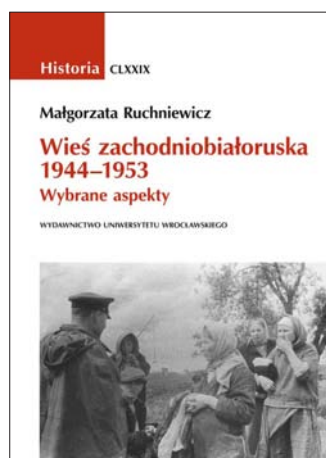
gdzie ścierają się i przenikają światy analogowe i cyfrowe, technologiczne i biologiczne, materialne i symboliczne, twórcy i odbiorcy kultury masowej i kultury uczestnictwa – oraz ich bezprecedensowa siła sprawcza, czyniąca je motorem cyfrowej rewolucji, skłaniają do stawiania pytań o istotę cyfrowych technologii medialnych, ich społeczno-kulturowy potencjał i trajektorie wpływów, związki z różnymi „niemedialnymi” domenami rzeczywistości. Książka dr. Piotra Celińskiego jest medioznawczą i kulturoznawczą analizą technologii cyfrowych, zawierającą próbę odpowiedzi na te pytania w przystępny sposób. Autor odwołując się do tekstów popkultury – filmów, internetu czy muzyki popularnej, zarówno przybliży czytelnikowi same technologie interfejsowe, jak i krytycznie sytuuje je w interdyscyplinarnym świetle kulturoznawczych „teorii mediów”.

- ♦ **Kodeks rodzinny i opiekuńczy po nowelizacji**, Jacek Mazurkiewicz (red.), 2010, AUWr 3249, ss. 157, cena 20 zł

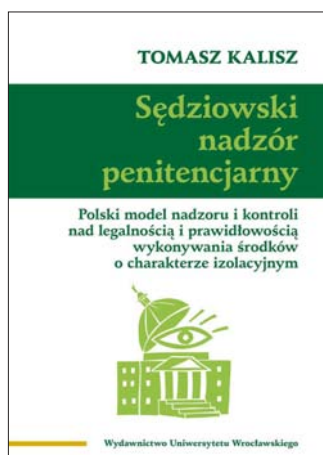
Książka jest pokłosiem konferencji zorganizowanej w grudniu 2009 roku przez Zakład Prawa Cywilnego i Prawa Międzynarodowego Prywatnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego we współpracy z Radą Izby Notarialnej we Wrocławiu oraz wrocławską Okręgową Radą Adwokacką. Konferencja była poświęcona problematyce zmian związanych z nowelizacją kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Dotyczyła przede wszystkim władzy rodzicielskiej, w tym osobistych kontaktów z dzieckiem, oraz pochodzenia dziecka, przewidując zmiany w ustalaniu ojcostwa, ale i po raz pierwszy odnosząc się *expressis verbis* do ustalania macierzyństwa.

- ♦ **Więś zachodniobiałoruska 1944–1953. Wybrane aspekty**, Małgorzata Ruchniewicz, 2010, seria „Historia” 179, AUWr 3239, format B5, ss. 477, cena 33 zł

Praca dr Małgorzaty Ruchniewicz poświęcona jest ludności wiejskiej ziem do jesieni 1939 roku stanowiących północno-wschodnie województwa II Rzeczypospolitej. Wprowadzenie na tych ziemiach systemu radzieckiego miało doprowadzić do zerwania z historycznie ukształtowanymi stosunkami społecznymi, postawami i normami. Cezurą początkową narracji jest lato 1944 roku, kiedy Armia Czerwona wyparła Niemców i ponownie ustalono granicę z Polską. Datą zamykającą jest rok 1953 – rok śmierci Stalina i początku ograniczonych zmian panującego systemu. Autorka wykorzystała w swojej pracy materiały źródłowe z zasobów archiwalnych byłego ZSRR, Polski i Niemiec.

- ♦ **Sędziowski nadzór penitencjarny. Polski model nadzoru i kontroli nad legalnością i prawidłowością wykonywania środków o charakterze izolacyjnym**, Tomasz Kalisz, 2010, AUWr 3263, format B5, ss. 514, cena 40 zł

Monografia dr. Tomasza Kalisza przedstawia problemy natury teoretycznej, prawnej i praktycznej, związane z sędziowskim nadzorem penitencjarnym. Przedmiotowa instytucja należy do szeroko rozumianych mechanizmów kontrolnych istniejących w toku postępowania wykonawczego, gwarantujących jego prawidłowy przebieg. Nadzór penitencjarny jest w doktrynie prawa karnego wykonawczego instrumentem o charakterze kontrolno-nadzorczym, uruchamianym w toku wykonywania środków o charakterze izolacyjnym. Ponieważ środki reakcji na przestępstwo związane z izolacją traktuje się obecnie jako najdalej ingerujące w sferę praw i wolności obywatelskich, wymagają więc one odpowiednich gwarancji prawnych zabezpieczających pozycję skazanego. Przykładem może być nadzór penitencjarny, który koncentruje się na kontroli legalności i prawidłowości wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu, tymczasowego aresztowania, zatrzymania oraz środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem w zakładzie zamkniętym, a także kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności. Warto zauważyć, że problematyka ta nie była dotąd zbyt szeroko analizowana w polskiej literaturze prawniczej.

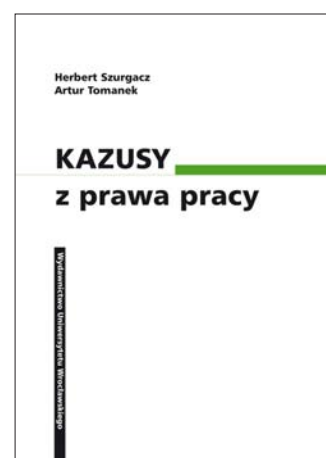
- ♦ **Germanistik im interdisziplinären Gefüge**, Iwona Bartoszewicz, Marek Hałub, Eugeniusz Tomiczek (red.), 2010, seria „Germanica Wratislaviensia” 130, AUWr 3226, format B5, ss. 299, cena 30 zł

Autorzy artykułów składających się na najnowszy tom w serii „Germanica Wratislaviensia” analizują wybrane zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i glottodydaktyki. W obszarze literaturoznawstwa wskazać należy ciekawe rozważania José Santosa poświęcone prezentacji motywu apokalipsy we wczesnych utworach Ernsta Jüngerera czy

Nikoliny Zobenicy na temat gdańskiej socjalizacji w noweli Günтера Grassa *Katz und Maus*. W dziedzinie językoznawstwa autorzy poruszają także wiele odległych tematycznie zagadnień, jak np. podstawowe problemy kontrastywnej fonetyki języka niemieckiego czy wykorzystanie przysłów do tworzenia antyprzysłów. Najnowszy tom zawiera także sprawozdania z międzynarodowych konferencji, które w ostatnich miesiącach odbyły się w Instytucie Filologii Germańskiej UW.

- ♦ **Kazusy z prawa pracy**, wyd. IV zmienione, Herbert Szurgacz, Artur Tomanek (red.), 2010, AUWr 2621, format A5, ss. 132, cena 9 zł

Niniejszy zbiór kazusów z prawa pracy – jak piszą we *Wstępie* redaktorzy naukowci – został przygotowany jako pomoc dydaktyczna dla studentów prawa i administracji przy zapoznawaniu się z prawem pracy w ramach ćwiczeń (konwersatoriów). Wykład i podręcznik dają studentowi niezbędną wiedzę o założeniach, podstawowych pojęciach, konstrukcjach prawnych oraz instytucjach prawa pracy. *Kazusy*, w myśl łacińskiej paremii *verba docent, exempla trahunt*, mają stanowić zachętę i pomoc w jego opanowaniu. Mogą też służyć w przygotowaniu do tego, co składa się na pracę prawnika: do stosowania prawa w praktyce.

zebr. Marzena Golisz

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.

50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel.: (071) 375-28-09,
tel./faks: (071) 375-27-35
biuro@uwur.com.pl
Dział Handlowy:
tel.: (071) 375 28 85
tel./faks: (071) 375 25 07
marketing@uwur.com.pl
www.uwur.com.pl

Odeszli na zawsze

prof. dr hab.
KAROL FIEDOR
(25 VII 1927–28 X 2010)

Historyk, emerytowany profesor Uniwersytetu Wrocławskiego. Po studiach był nauczycielem i archiwistą w Archiwum Państwowym we Wrocławiu. Współpracował z Zakładem Historii Śląska PAN i z czasopismem „Sobótka”. W 1963 r. został pracownikiem Instytutu Historycznego Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie w 1964 r. obronił pracę doktorską. W 1978 r. habilitował się na Uniwersytecie Śląskim. W 1982 r. został na UW r. profesorem nadzwyczajnym, w 1988 r. – zwyczajnym. Pełnił wiele funkcji administracyjnych: w latach 1969–1971 był prodziekanem Wydziału Filozoficzno-Historycznego UW r., w latach 1971–1972 – dziekanem tego Wydziału. Od 1973 r. został na wiele lat kierownikiem Zakładu Dydaktyki Historii. W latach 1975–1980 sprawował funkcję prorektora. W 1979 r. przeszedł do Instytutu Nauk Politycznych UW r., gdzie w latach 1980–1983 był kierownikiem początkowo Zakładu, następnie Katedry Badań Niemcoznawczych. W latach 1984–1986 był zastępcą dyrektora Instytutu Nauk Politycznych.

Badania naukowe koncentrował wokół historii najnowszej, stosunków polsko-niemieckich oraz okresu międzywojennego XX w., rozbrojenia i pacyfizmu oraz dydaktyki historii.

Odnaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi.

Został pochowany w Koniakowie 31 października 2010 r.

mgr Ewa Kłapcińska

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że zmarła urodzona we Lwowie

prof. dr hab.
KAZIMIERA MAŁECZYŃSKA
(25 X 1925–29 X 2010)

Studiowała historię i filologię romańską na uniwersytetach Jagiellońskim i Wrocławskim. Po studiach pracowała w Bibliotece Uniwersytetu Wrocławskiego, by w roku 1960 przejść do nowo utworzonej Katedry Bibliotekoznawstwa (obecnie Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa), z którą do końca życia utrzymywała bliskie związki.

Była wybitną znawczynią dawnej książki, specjalizowała się w dziejach bibliotek i czytelnictwa. Jej prace dotyczące recepcji książki i czytelnictwa w dobie renesansu i zaborów znacznie poszerzyły wiedzę o kulturze tej epoki.

Wykształciła wiele pokoleń bibliotekoznawców i bibliotekarzy, tworząc dla nich podstawowe podręczniki z zakresu historii bibliotek wieków XV do XVIII oraz historii książki i jej funkcji społecznej, od ich początków do końca wieku XVII.

W okresie 1981–1996 kierowała Zakładem Teorii i Historii Książki, a w latach 1977–1981 i 1990–1991 była dyrektorem Instytutu. Osiągnęła stanowisko profesora zwyczajnego.

Profesor Kazimierę Małeczyńską będziemy pamiętać i z wdzięcznością wspominać jako człowieka niezwyklej wiedzy, prawdziwej skromności, zawsze życzliwego i uczynnego.

Rodzinie i Bliskim składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Pogrzeb odbył się 5 listopada 2010 r. na cmentarzu Osobowickim przy ul. Osobowickiej we Wrocławiu.

Rektor i Senat
Uniwersytetu Wrocławskiego
Dziekan i Rada Wydziału Filologicznego
Dyrekcja i Pracownicy
Instytutu Informacji Naukowej
i Bibliotekoznawstwa

Interdyscyplinarne Seminarium Studium Generale Universitatis Wratislaviensis im. Profesora Jana Mozrzymsa

PROGRAM WYKŁADÓW

listopad – grudzień 2010, styczeń 2011
wtorki w godzinach 17.15–19.15,
sala im. J. Czekanowskiego
Katedra Antropologii Uniwersytetu
Wrocławskiego, ul. Kuźnicza 35

30 listopada 2010 r.

prof. Andrzej Dżugaj

JAKUB KAROL PARNAS – BIOCHEMIK ZE
LWOWA

1. Życie

2. Osiągnięcia naukowe

3. Tragiczna śmierć w więzieniu na Łubiance
prof. Janina Kwiatkowska – wprowadzenie
do dyskusji

7 grudnia 2010 r.

prof. Małgorzata Kossut, członek Polskiej
Akademii Nauk

CIAŁO, CIELESNOŚĆ, MÓZG

1. Jak się odbywa percepcja ciała

2. Czy można „wyjść z ciała”?

3. Lokalizacja „ja” w mózgu

prof. Jerzy Mozrzyms – wprowadzenie do
dyskusji

14 grudnia 2010 r.

prof. med. Jochen Vollmann, Ruhr-
Universität Bochum

CURRENT PROBLEMS IN MEDICAL ETHICS:
ETHICAL DECISIONS AT THE END OF LIFE
IN EUROPE

1. Traditional and new terminologies

2. Empirical data from European countries

3. Surrogate decision-making

4. Ethical discussion

11 stycznia 2011 r.

prof. Jerzy Olek

ABY WIDZIEĆ TRZEBA WIDZIEĆ

1. Czy wieloznaczność w sztuce jest pożądana?

2. Czy istnieje obraz autonomiczny?

3. Jeden czy wiele punktów widzenia?

dr Rafał Augustyn – wprowadzenie do dyskusji

18 stycznia 2011 r.

prof. Krzysztof Borysławski

PROBLEM ZRÓŻNICOWANIA WEWNĄTRZ-
GATUNKOWEGO CZŁOWIEKA

1. Czynniki decydujące o powstaniu ras

2. Czy w odniesieniu do człowieka można mówić o zróżnicowaniu rasowym?

3. Przyszłość człowieka z punktu widzenia typologii rasowej

prof. Paweł Bergman – wprowadzenie do dyskusji

zaprasza

prof. Adam Jezierski

Biuro Współpracy Międzynarodowej

Biurowo Współpracy Międzynarodowej jest jednostką administracji centralnej powołaną zarządzeniem Rektora nr 106/2007 z 21 XII 2007 r. Biuro ma stronę w Internecie pod adresem www.international.uni.wroc.pl

Biuro przejęło zadania prowadzone przez zlikwidowany mocą zarządzenia Dział Współpracy z Zagranicą oraz podlegającą mu sekcję Biuro Międzynarodowej Wymiany Studenckiej. Jednocześnie, w związku z poszerzeniem oferty dydaktycznej naszej uczelni o płatne studia prowadzone w języku angielskim, zakres działalności Biura został poszerzony o nowe, istotne zadanie, a mianowicie o prowadzenie rekrutacji studentów z Unii i spoza Unii Europejskiej na studia licencjackie, magisterskie i doktoranckie.

Podstawową funkcją, którą Biuro Współpracy Międzynarodowej spełnia z powodzeniem, jest koordynowanie współpracy Uniwersytetu Wrocławskiego z uczelniami i instytucjami edukacji wyższej w Europie i poza Europą. Współpraca ta obejmuje udział naszej uczelni w programach wymiany skierowanych zarówno do studentów, doktorantów, jak i kadry akademickiej. Programem, który realizujemy z sukcesem już od 12 lat, o czym świadczy wysokie miejsce zajmowane przez nasz uniwersytet wśród innych polskich uczelni, jest Program LLP-Erasmus. Program ten pozwala na wymianę studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich z najważniejszymi uczelniami europejskimi. Od roku akademickiego 2007/2008 decyzją Komisji Europejskiej wymiana tą objęci zostali również pracownicy administracji. W ostatnim roku akademickim 2008/2009 w ramach tego programu wyjechało ponad sześćset studentów i doktorantów oraz ponad dwustu wykładowców i stu pięćdziesięciu pracowników administracji, a przyjechało na naszą uczelnię kilkuset studentów i kilkudziesięciu nauczycieli.

Od roku akademickiego 2007/2008 również decyzją Komisji w ramach Programu LLP-Erasmus studenci mogą wyjeżdżać nie tylko na studia, lecz także na trzymiesięczne praktyki zawodowe do wybranych instytucji zagranicznych. Dotychczas z oferty tej skorzystało 300 studentów. Osiągnięcie tak dobrych wyników nie byłoby możliwe bez sprawnie funkcjonującego Biura wprowadzającego ciągle nowe rozwiązania ułatwiające wykonywanie wszelkich formalności związanych z wysyłaniem i przyjmowaniem uczestników wymiany.

Na podkreślenie zasługuje wprowadzony internetowy system składania aplikacji oraz możliwość pobierania odpowiednich dokumentów i zaświadczeń z domowej strony internetowej Biura. Realizujące najważniejszy pod względem ilościowym Program LLP-Erasmus BWM prowadzi wiele innych programów, które uzupełniają udział naszego uniwersytetu w międzynarodowej ofercie edukacyjnej.

Od 2005 roku jako jedyna uczelnia w Polsce uczestniczymy w Programie ISEP International Student Exchange Program, w którego ramach przyjmujemy studentów z USA, a nasi studenci mogą wyjechać na semestralne studia na jedną spośród 250 uczelni amerykańskich.

Od 2007 roku Biuro współkoordynuje realizację kolejnego programu edukacyjnego pod nazwą Erasmus Mundus. Program ten zakłada prowadzenie studiów magisterskich w języku angielskim we współpracy z kilkoma innymi uczelniami europejskimi. Obecnie na naszej uczelni realizowane są dwa takie projekty: *Global Studies* na Wydziale Nauk Społecznych oraz *Monabiphot* na Wydziale Chemii.

W roku akademickim 2008/2009 jako uczelnia partnerska przystąpiliśmy do konsorcjum realizującego wymianę studentów, doktorantów i kadry akademickiej z uczelniami Federacji Rosyjskiej w ramach Programu Erasmus Mundus External Window, który od tego roku zmienił nazwę na Erasmus Mundus Action 2.

W roku akademickim 2004/2005 uniwersytet nasz został zaproszony przez Polsko-Amerykańską Komisję Fulbrighta do udziału w Programie im. Lane Kirklanda. Dzięki temu dołączyliśmy do prestiżowej grupy czterech polskich uczelni i obok Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Warszawskiego co roku przyjmujemy w naszych murach ponad 10 stypendystów z krajów byłego Związku Radzieckiego, głównie z Białorusi, Ukrainy, Mołdawii, Kazachstanu, obwodu kaliningradzkiego, Gruzji, Armenii i Kirgistanu. Stypendyści ci mają szansę na uzupełnienie swojego wykształcenia, przygotowując pracę dyplomową pod kierunkiem opiekunów naukowych, oraz na zdobycie doświadczenia zawodowego poprzez odbycie praktyki zawodowej w jednej z samorządowych lub pozarządowych instytucji Dolnego Śląska. W duchu dążenia do pozyskiwania coraz liczniejszej rzeszy studentów międzynarodowych i umożliwienia im studiowania na naszej uczelni w maju 2008 r. zarządzeniem rektora został ustanowiony

Study Abroad Program. Pozwala on studentom pochodzącym z całego świata na odpłatne, roczne studia na naszej uczelni.

Oczywiście należy mieć świadomość, że za suchym wyliczaniem kolejnych programów realizowanych przez BWM kryje się codzienna systematyczna praca, której efekty pokazują statystyki dotyczące zarówno liczby uczestników wymiany, jak i różnorodności oferty edukacyjnej.

Poza realizacją wszystkich wymienionych programów Biuro nasze regularnie od lat prowadzi współpracę z uczelniami zagranicznymi w ramach dwustronnych umów ogólnouniwersyteckich. Uniwersytet ma podpisanych 59 takich umów, jednak najbardziej aktywna i efektywna współpraca dotyczy umów z 25 uczelniami. Współpraca ta obejmuje wymianę pracowników naukowych, doktorantów i studentów, a także prowadzenie wspólnych badań naukowych oraz organizowanie konferencji i sympozjów.

Nowym wyzwaniem, przed którym stanęło BWM, w związku z wprowadzeniem w roku akademickim 2007/2008 na naszej uczelni płatnych studiów licencjackich i magisterskich w języku angielskim, było prowadzenie rekrutacji studentów z całego świata ubiegających się o przyjęcie na te studia. Po dotychczasowych rezultatach naszej działalności na tym polu należy przypuszczać, że jesteśmy na dobrej drodze do osiągnięcia coraz lepszych wyników, jeśli chodzi o liczbę przyjętych studentów, przy założeniu, że równocześnie powiększymy naszą ofertę o nowe programy licencjackie w języku angielskim. Dzięki tej aktywności nasz uniwersytet staje się nie tylko bardziej umiędzynarodowiony, gdyż obecnie gościmy studentów między innymi

ze Stanów Zjednoczonych, z Kanady, Azji i Afryki, ale jednocześnie pozyskiwane są dla uczelni wymierne środki finansowe.

Ważną część działalności naszego Biura stanowi obsługa zagranicznych wyjazdów pracowników naukowych, doktorantów, a także pracowników administracyjnych. Obsługa ta obejmuje przyjmowanie i rejestrowanie wniosków, ustalanie źródła finansowania, przygotowanie delegacji, dokonywanie przelewów walutowych i złotówkowych, sporządzanie zleceń bankowych, rozliczanie finansowe po zakończonym wyjeździe. Z roku na rok liczba wyjazdów ciągle rośnie i w roku 2009 łączna liczba wyjazdów przygotowanych i rozliczonych przez Biuro wynosiła 1692, a w listopadzie tego roku – już 1623.

Biuro Współpracy Międzynarodowej jest równocześnie ważnym źródłem informacji dla całej społeczności akademickiej na inne niż wymienione oferty stypendialne, w tym między innymi DAAD, GFPiS, CE-EPUS, stypendia rządowe, stypendia wyszehradzkie, stypendia Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, stypendia Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta.

W swojej działalności nie zapominamy również o naszych absolwentach i staramy

się pozyskiwać fundusze w ramach Programu Leonardo da Vinci, aby umożliwić im wyjazdy na praktyki zagraniczne w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

W związku z rosnącą liczbą studentów zagranicznych nasze Biuro zainicjowało działalność studenckiego wolontariatu, który pomaga nam we wprowadzaniu naszych gości w arkana życia akademickiego i studenckiego. Większość naszych studentów powracających ze studiów za granicą chętnie bierze udział w pracach wolontariatu i wspomaga Biuro przy organizowaniu dni adaptacyjnych dla studentów międzynarodowych, które organizujemy przed każdym semestrem.

Aby sprawnie realizować współpracę międzynarodową, potrzebne są odpowiednie narzędzia, w tym profesjonalne materiały promocyjne, a do nich należą informatory o ofercie dydaktycznej uczelni, foldery reklamujące poszczególne programy, informatory o uczelni, o mieście, o życiu studenckim, przejrzysta strona internetowa.

Biuro przygotowuje wszystkie te materiały i stara się, aby każdy z nich był na najwyższym poziomie, gdyż to także od nich zależy, czy pozyskamy kolejnych studen-

tów i partnerów zagranicznych chcących współpracować z naszą uczelnią. Należy podkreślić, że strona internetowa naszego Biura w języku angielskim zastępuje będącą w przygotowaniu stronę uniwersytecką.

Dziś, kiedy tak dużo mówi się i odmienia przez przypadki słowo internacjonalizacja, czy używając polskiej nazwy umiędzynarodowienie, trudno wyobrazić sobie funkcjonowanie uczelni bez sprawnie działającego biura współpracy międzynarodowej. Nasze Biuro nie tylko stawia sobie za cel osiągnięcie coraz lepszych wyników liczbowych, ale dba również o to, aby to, na co ma wpływ, miało markę jakości. Opierając się między innymi na opiniach zamieszczonych w ankietach, mamy prawo sądzić, że nasze starania osiągają zamierzone rezultaty. I właśnie to jest dla nas głównym mechanizmem motywującym do wprowadzania innowacyjnych rozwiązań usprawniających naszą codzienną pracę, a co za tym idzie – stworzenia przyjaznego środowiska dla naszej i międzynarodowej społeczności akademickiej współpracującej z naszym Biurem.

mgr Urszula Broda
kierownik

Biura Współpracy Międzynarodowej

Zespół Biura Współpracy Międzynarodowej z kierownikiem mgr Urszulą Brodą (pierwsza od lewej w drugim rzędzie)

Uniwersytet Wrocławski

Zapraszamy społeczność akademicką na spotkanie informacyjne dotyczące oferty stypendialnej Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta na wyjazd do USA

26 października 2010 (wtorek)
godz. 14.00

Aula Leopoldina
(igmach główny: pl.Uniwersytecki 1)

Spotkanie poprowadzi Pani Aleksandra Augustyniak, doradca ds. studiów w USA z Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta

FRANCJA PRZEWODNIK PO STUDIACH

Uniwersytet Wrocławski

LLP-ERASMUS 2011/2012
Wyjazdy na studia i/lub praktyki dla studentów i doktorantów UW
Spotkania informacyjne:

7 grudnia 2010, sala 3D, godz. 15.00
oraz
14 grudnia 2010, sala 3D, godz. 15.00*

* O Wydziale Prawa, Administracji i Uniwersyteckiej 7/18, nad basenem

ERASMUS

INDEXES

LLP-ERASMUS 2009/2010

